

Agnes von Krusenstjerna berättar om backhoppning vid Gustafsbro

Vintersöndagar i början av 1900-talet följde med spänd förväntan ett par tusen Gävlebor våghalsiga backhoppare i Gefle IF:s backe vid Gustafsbro. Ynglingar i stadens idrottsföreningar lockades att prova en ny gren.

Skidturer var populärt söndagsnöje i staden och genom Stadsträdgården ställdes utflykten till tävlingarna i hoppbacken.

Agnes von Krusenstjerna berättar i romanen "Tony växer upp" om flickans och sin egen entusiasm för skidåkning. Pappa regementschefen, som var road av all sport, hade köpt breda norska skidor åt dottern som kavade iväg på dem så fort hon kunde.

Tony var lycklig de vintermorgnar hon fick följa med pappa på skidor efter hästen under hans ridtur i skogen.

Agnes förmedlar Tonys hänryckning på skidor i vinterlandet: "Glittrande vinterstjärnor föll. Ej en susning i skogen, ej en rörelse uppe i trädens vita kronor. Mina skidor gled med ett lustigt frasande ljud över skaren, och hann jag ett ögonblick se upp fångade jag en skymt av en skarpblå himmel mellan ett par vitglaserade granar."

En lördag, då Tony och kamraterna var fria från Melanderska flickskolan, packade de matsäck för skidtur bortom Stadsträdgården. Målet var vanligtvis en skidbacke utanför staden. Det var en byggd skidbacke med högt gupp, där idrottsmännen om söndagarna hade tävlingar. Bredvid skidbacken fanns en

mindre backe där man också åkte kälke. Tony var förtjust i Sten, som hade berömt henne för att hon åkte skidor "färsigt". Uppeggad åkte hon dumdrigt nedför skogsbackar, slogs sig och var nära att bryta skidorna.

Lördagen på väg ut till backen förklarade Tony för Sten, att hon skulle åka utför backen och guppet, där idrottsmännen hoppade så djärvt.

– Det törs du inte! svarade Sten genast.

Tonys självtillit i det ögonblicket blev oerhörd och i tankarna var hon åter den lilla flickan som kunde "rädda hela regementet". Åsynen av guppet kom henne att glömma allt annat. Det var högt. Men Tony ville inte nu säga, att hon inte vågade.

– Du är tokig sa Sten, då hon kastade stavarna.

Häpna gjorde de ingen invändning, fastän hon bara startade från halva backen. Hon vågade hoppet eller rättare sagt skidorna gjorde hoppet åt henne. Och därefter hade hon ingen annan förmörmelse än den att hon var en snöboll, som med allt starkare fart rullade nedför backen. Hon slog huvudet i något hårt, och det blev med ens natt.

1909 när Agnes von Krusenstjerna var 15 år flyttade familjen från Gävle, barndomens stad som hon skulle skildra så autentiskt och fiktivt i en roman många år senare med minnen av skidåkning i Stadsträdgården och backhoppning vid Gustafsbro.

Bo Nordlund

20 sidor stort nummer – här är innehållet

sid 2: Ordförandens inledningsord

sid 3: Så vårdas idrottshistorien runtomkring i Sverige

sid 4: Per-Olof Östrand – OS-simmaren från Hofors

sid 5: Hofors AIF firade 100 år – hela året

sid 6-7: "Hovan" – stjärnläkare och stor skämtare

sid 8-9: Fotbollsextra – med ett historiskt SM-guld

sid 10: Landskampen som återfödde handbollen

sid 11: Stort intresse för boken om bröderna Salming

sid 12: Stav-Erik – idrottsledaren som hann med allt

sid 13: IK Akilles – uppstickaren på löparbanorna

sid 14: Lars-Vidar Ströms samlade filmskatt

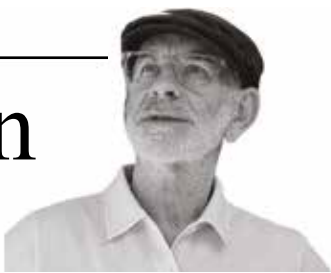
sid 15: Klubben som sätter Ockelbo på kartan

sid 16-17: Långläsning om bangolf

sid 18-19: Föreningsinformation – och inför årsmötet

sid 20: Domare Carlsson minns – en finsk sauna

Reflektioner om GHF-åren – och spaning framåt

När föreningen bildades 1993 redovisades 50 medlemmar á 50 kr. Styrelsen konstaterade att medelåldern var runt 70 år och ett fåtal under 50 år. Ordförande Helge Rask var 76 år och Kaj Annebrant, ledande i verksamheten, var 60 år.

I styrelsen jobbade idrottsprofiler som Folke Sundmark och Sigge Kihlström. I nuvarande styrelse är fyra av sju ledamöter över 85 år. Mycket glädjande förnyades styrelsen vid årsmötet 2024 och valberedningen har varit aktiv i styrelsearbetet.

I medlemsbladet ”Gästrikens” redovisas verksamhet och medlemmar genom åren: årsmöten, resor, utställningar, skrifter, föredrag, föreningskaféer med mera. Styrelsen har haft god balans mellan inkomster och kostnader. Aktiviteter för medlemmar har sponsrats ur föreningskassan. Medlemsantalet har växlat mellan tillväxt och stagnation. Verksamheten har alltid varit beroende av medlemsavgifterna

Vad har uppskattats och lockat medlemmar?

Under åren har GHF redovisat flest medlemmar i Sandviken, fler än i Gävle. I Hofors och Ockelbo finns relativt många medlemmar genom åren. Även om uppskattade och välbesökta arrangemang där förväntades ge fler medlemmar.

Sandviken

I Sandviken bedrev Kaj idrottskaféer på biblioteket och Jernvallen, där GHF var ansvarig för utställningar. Med intervjuer av Kaj och videodokumentationer av Lars-Vidar Ström. Klangens ordnade ett idrottsrum på biblioteket. GHF samarbetade med Smedsgården om idrott. När Göransson Arena invigdes planerade GHF i samarbete med vd Maya Olsson digital idrottshistoria i arenans foajé och utverkade vid besök hos Sveriges Förening för Idrottens Främjande rättighet till Jens Linds stopptider i TV. Detta kompletterades med Lars-Vidars Ströms lokala filmer. Vid senare möte ifrågasatte arenans direktion fortsatt visning. Projektet dog ut. Friska förhoppningar om intresse för GHF och nya medlemmar grusades.

Gävle

I Gävle har vi svarat för välbesökta arrangemang för allmänheten. På Länsmuséet i Gävle arrangerade GHF år 2003 i samband med Riksidrottsförbundets 100 års jubileumsutställning ”Idrottsglädje och idrottshjältar”. Styrelsen turades om med visningar och ledde idrottshistoriska kvällsprogram. I samarbete med Gästriklands Kulturhistoriska Förening gav GHF ut förbundets jubileumsbok ”Gästrikedrotten 100 år” och tidigare boken om ”Gästrikedrotten till 1950”.

Under två SM i friidrott i Gävle arrangerade vi skärmutställning i tält och filmvisning. Kaj gjorde intervjuer med gamla stjärnor, vilka Lars-Vidar videodokumenterade. I en föreläsningsserie om Gävles historia berättade Nisse och Bosse om den lokala idrottens historia. På Stadsbiblioteket har GHF haft välbesökta program om Strömvallen, om hur Gävle blev en hockeystad och ett särskilt populärt möte om motorsport. Vid sådana arrangemang med inbjudan till allmänheten har vi presenterat vår förening och värdjat om medlemskap. Tyvärr med begränsad effekt. GHF har hyllat jubilerande föreningar, vilket givit nya enskilda medlemmar och även föreningar.

Medlemsantal

Året 1994 värvade Klangen 17 nya medlemmar och antalet steg till 133 medlemmar. År 2000 redovisades 212 medlemmar och 20 år sedan räknades 254 medlemmar. De senaste åren har medlemsantalet stagnerat eller minskat.

Erfarenhet av medlemsvärvning säger oss att personliga möten med ”mun-mot-mun”-metod i idrottsföreningar om deras historia, vid jubileer, årsmöten och vid matcher och tävlingar kan locka medlemmar. Våra ur kassan generöst sponsrade medlemsmöten och resor är socialt uppskattade och kan liksom vår lovordade medlemstidning locka medlemmar.

GHF:s ekonomi har genom åren varit grundad på medlemsavgifter, även om vi får ett mindre bidrag från Gävleborgs Idrottsförbund och har mottagit några ekonomiska stipendier från Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande.

Spaning i framtiden

Att skaffa bidrag och sponsring, att öka ett stagnerat medlemstal framstår som nödvändigt om GHF skall ge ut Gästrikens, bevara och utveckla fortsatt uppskattad verksamhet som lockar till medlemskap. En förutsättning för att bedriva och även utveckla föreningen är att medlemmar efter intresse och förmåga bistår styrelsen med arbetsuppgifter.

- 1.”Försättsblad” Hur blir man ny medlem i GHF? Sprid information och möjlighet att enkelt betala genom Swish.
 - 2.”Presentations-GÄSTRIKE”, som är lokalt anpassad. Lagom tjock!
 3. Utdrag GHF:s egen verksamhetsberättelse. Enklare jubileumsskrift?
 4. Bygga upp arkiv med verksamhetsberättelser, foton/filmer. Bör finnas även i ”utställningsskick”. Utveckla hemsidan under laget.se/GHF.
 5. Tydliggör GHF:s framtidsplaner.
 6. Ladda ”bärbart” med lokalt anpassad foto/film, ta med ”lokala/legendarer/medlemmar”, besök och berätta på lämpligt ”publikt evenemang” (matcher/köpcentra/pensionärsmöten).
 7. Skriv nytt ”Historiskt underlag” typ Gästrikland före 1950 och lägg det även på olika föreningars hemsidor. Studera och dra nytta av vad andra föreningar gjort på sina hemsidor.
 8. Dagens teknik möjliggör också för föreningarna att på ett systematiskt sätt söka/spara foton och filmer för framtida användning inte bara för tillfället! GHF gör lämpligen lika utformning på egen hemsida! Allt för att underlätta framtida ”Jubileumsböcker”, lokala/centrala utställningar, idrottskaféer. Studera gärna hur GGIK och Curre Larsson gjort för att levandegöra historien i nutid med sina skärmar.
 9. Billigare distribution av Gästrikens, typ Haifaren i Hofors. Vi behöver nå även de som inte är medlemmar med info att vi finns och vad vi gör! Trycksak då och då till alla ”hushåll” via klubbarna/föreningarna....typ Hofors Hembygdsgård, Bomhus Hembygdsgård, Sandvikens Bibliotek med flera.
- Syftet med GHF är detsamma som 1993 men ”tekniken” har gett oss bättre möjligheter att dokumentera och berätta. Nu gäller det att utnyttja den på ett förnuftigt sätt.

Gunnar Lindbom, ordförande

Vi kan lära och ta efter andra!

Läget i landet är gott för idrottshistoria. Därom vittnar Svenska Idrottshistoriska Föreningens hemsida. Där kan du hämta digitala adresser till landets 51 idrottshistoriska sällskap och 20 museer, vilka dokumenterar och berättar om idrott.

En rikt flödande källa till allehanda idrott som särskilt rekommenderas är Helsingborgs Idrottsmuseum-Idrottsarkivets hemsida – www.hbgidrottsmuseum.se

GHF har kontakt med många sällskap genom utbyte av medlemsskrifter och sådana har vi erbjudit för lån och läsning vid resor och möten. Gästriken står sig gott vid jämförelser. Liksom i Gästriken redovisas medlemsmöten resor, jubileer och utmärkelser. Minnen från lokal idrottshistoria, profiler och händelser får utrymme. Kanske väl dominant om distriktens framgångsrika idrotter på bekostnad av det udda och glömda.

En del föreningar gör dyrare och mer vidlyftiga resor än våra, som ställs nästgårds. Layout och format skiljer sig mellan medlemsbladen, varav många är i färgtryck och med pappersglans. Men tvivelaktigt om dyrare layout och färgbilder förhöjer läsvärdet. Sponsorer och annonsörer bidrar på sina håll till kostsam utgivning och vår styrelse har även diskuterat möjligheter till sponsring av Gästriken.

Mycket innehåll är samstämmigt i medlemsbladen, men så läser man i dem också sånt som kan väcka jämförelser och eftertanke om vår egen verksamhet.

Småland Idrottshistoriska Sällskap har kvinnor som både ordförande och sekreterare. I Småländska Idrottsminnen berättas gärna med nostalgi om idrottsföreningar på små orter och med idylliska idrottsplatser

2024 redovisar föreningen 103 000 kr som kostnad för tre medlemsblad. Att jämföra med 28 000 kr för Gästrikens två nummer. Medlemsavgifterna inbringade i Småland 92 000 kr av 801 enskilda medlemmar á 150 kr och 86 föreningar á 300 kr.

Sörmland visar i ett av sina medlemsblad Backspegeln udda intresse för travsport och golf. I Eskilstuna minns man speedway och Smedernas världsmästare Tommy Janssons dödskrasch 1976

Gästrikedrottens Historiska Förening

GHF:s styrelse för 2024-25 (utsågs 24 april 2024)

Ordförande:

Gunnar Lindbom, Idrottsallén 23 A, 806 49 Gävle
072-246 75 87 • lindbom.gunnar@gmail.com

Vice ordf:

Lillemor Forsberg, Stuvaregatan 15 1 tr, 803 02 Gävle
026-19 24 26, 070-673 42 93 • gassarvet64@gmail.com

Sekreterare:

Bo Nordlund, Strömsborgsvägen 8, 802 66
Gävle 070-680 65 99 • bo.nordlund@telia.com

Kassör:

Håkan Forsgren, Nygatan 26, 803 11 Gävle
Tel 070-249 70 22 • hakan.forsgren45@gmail.com

Ledamöter:

Jan-Åke Hedström, Sveavägen 24 5 tr, 811 40 Sandviken
026-29 01 25, 070-307 41 07
• janakehedstrom38@gmail.com

Helsingborgs idrottsmuseum.

Jämtlands styrelse förstärkts med två nyss aktiva: Ida Ingemarsdotter, guldmedaljör i OS och världsmästaren i skidskytte, Anna Carin Zidek. Vilket kommer att underlätta den hittills försummade kontakten med yngre och ännu aktiva, konstaterar styrelsen. En åtgärd att ta efter.

I färgtryck med många sidor på glansigt papper och rikligt med bilder har Jämtland en tidskrift som fokuserar på händelser och profiler genom tiderna i sina dominerande vintersporter.. Länets idrottshistoriska föreningen får stor uppmärksamhet, när man efter röstning korar årets vintersportprofil i Östersund. 2024 hyllades Linn Svahn.

Jämtland berättar i sitt medlemsblad påfallande mycket om sina aktuella framgångar i vintersporter. Uppgång och fall för Östersunds fotboll berättas och granskas. I Gästriken har vi med vår historiska målsättning varit restriktiva med plats för distriktets senaste framgångar.

Hälsingland Idrottshistoriska Sällskap tilldrar sig uppmärksamhet vid sin utdelning av ”Hälsingeguldet” för årets prestation.

I medlemsbladet och på hemsidan inventeras i bild och text Hälsinglands såväl glömda som nya idrottsplatser, vilket givit vidgat lokalhistoriskt intresse. Sällskapet redovisar också i medlemsbladet mottagna och arkiverade donationer av personliga arkiv och samlingar. Förfrågningar och erbjudanden om personliga samlingar har GHF inte ansett sig ha möjligheter att ta ansvar för, utan hänvisat till offentliga arkiv föreningar.

Bo Nordlund

Anders Hedbom, Västland 111, 815 94 Tierp
070-581 90 33 • anders.hedbom@gmail.com

Ari Karttunen, Östra Islandsgatan 31, 802 20 Gävle
Tel 070-223 94 99 • ari_karttunen@live.se

Johan Stark, Hardvägen 2, 816 30 Ockelbo
• johanstark1973@gmail.com

Valberedning: Carl-Ewert Olsson, Per Gustaf Florell,
Ulf Kriström

GHF Gästriken ISSN 2004-9293

Föreningens tidning utkommer två gånger om året
Ansvarig redaktör: Anders Hedbom
070-581 90 33 • anders.hedbom@gmail.com

Östrand – OS-simmaren från Hofors som slog igenom med fantomsträcka

Olympiska sommarspelen 1948 var de fjortonde olympiska spelen och hölls i London.

Hösten 1947 utgav Kooperativa förbundets bokförlag ”Olympiakalendern 1948” med underrubriken Liten handbok om London och Olympiaden redigerad av Gert Engström, född i Gävle och känd radio- och TV-medarbetare.

På baksidan av kalendern presenteras den så här: Olympiakalendern är den svenska idrottsintresserade ungdomens egen kalender, som speciellt behandlar Londonolympiaden i sommar. Den innehåller en massa smått och gott till nytta både för Englandsresenärer och den som stannar kvar i Sverige för att via radioapparaten eller tidningen följa olympiaden.

Känner ni inte till idrottspojarna som åker till London för att ta poäng och medaljer åt Sverige, får ni veta allt om 30 av dem i Olympiakalendern 1948. Vill ni veta hur man lever i London, vill ni titta var idrottsplatserna ligger, vill ni ha besked om adresserna till matställen och nöjeslokaler, ja då ger Olympiakalendern besked.

Av de 30 manliga idrottarna som presenteras under rubriken ”Svenska trumfkort” var sex stycken från Gästrikland: Ingvar Bengtsson, 800 m, Henry Eriksson, 1 500 m, Olle Laessker, längdhopp, Valter Nyström, 10 000 m, Gustav Östling, maraton och Per-Olof Östrand, simning.

Simmaren Per-Olof Östrand presenteras i kalendern med följande text (författare till artikeln framgår inte men troligen är Gert Engström skribenten):

”Att som 17-åring utgöra ett av Sveriges främsta olympiahopp är sannerligen inte fy skam. Mer än sjutton år är i alla fall inte Per-Olof Östrand från Hofors. Hans genombrott kom så där komertartat, som man fordrar av en stor stjärna. På försommaren 1947 var det just inte fler än de allra mest initierade som visste vem Östrand var, litet senare efter SM i Varberg förstod man att vi hade fått fram en grabb med oanade förutsättningar. Efter EM 1947 i Monte Carlo visste man vad man tidigare bara trott och hoppats på.

Så här gick det till: Östrand blev uttagen till EM-laget som frissimmare på 400 m och som lagkappsman. Den unge rörmokaren, som tidigare knappast varit söder om SM-staden Varberg, lät sig knappast beröras av den ovana miljön. Han gick för sig själv nere vid Medelhavsstranden och sa sin vana trogen inte mycket. Inledningen blev inte så vidare lyckad. Ynglingen kom bara femma på 400 m fritt. Fransmannen Jany vann på 4.35,2, ungaren Mitro kom tvåa på 4.50,4. Per-Olof noterade 4.53,4 vilket i alla fall var fem sekunder bättre än hans tidigare personliga rekord.

Men i lagkappen på 4x200 m hände så det otroliga. Ingen hade trott att Sverige skulle kunna klara av varken Ungern eller Frankrike. Det såg också illa ut efter två sträckor. Per-Olof Olsson tog visserligen ledningen på första sträckan genom granna

2.15,4 men Martin Lundén hade bara 2.18,6 på andra sträckan och Sverige låg flera meter efter Ungern.

Då kom Östrand! Han tog fullkomligt respektlöst in på det ungerska stjärnskottet Mitro och pressade sig aningen före i växeln. Östrand hade före SM aldrig gjort bättre än 2.20, vid SM hade han 2.19,5 och vid försöken i Monte Carlo noterade han 2.17,1. Nu avlästes klockorna till fantastiska 2.11,8 mot Mitros 2.15,1.

Ja, sedan lyckades Olle Johansson hålla undan för fransmannen Alex Jany och Sverige vann på den nya Europa-rekordtiden 9.00,5. Per-Olof Östrand blev lagets hjälte och Sverige hade fått fram en ny stjärnsimmare.

Per-Olof Östrand siktar nu på Björn Borgs svenska rekord 4.47,5 på 400 m fritt och fortsätter hans fram-marsch i den inslagna takten lyckas han snart slå det.

1943 började det nya fenomenet simma lite smått på skolsimningar, men Hofors simtränare Nisse Blom såg snart att ynglingen hade naturliga anlag för att bli storsimmare och resultaten lät inte vänta på sig. 1944 tog han sitt första junior-DM och 1945 dominerade den lugne och kraftige – 181 cm lång och 78 kg netto enligt tillförlitliga vågar – ynglingen Gästriklands simmarmarknad.

Efter SM 1947, där han kom tvåa på 400 m fritt efter Olle Johansson, trea på 200 m fritt och sexa på 100 m fritt kunde 17-åringen visa upp följande lista över personliga rekord: 100 m fritt 1.01,8, 200 m fritt 2.19,5, 400 m fritt 4.59,0, 1 500 m fritt 22 min, 100 m rygg 1.18, och 200 m bröst 3.08. Han förbättrade vid så gott som varje tävling sina resultat.

Den nye Per-Olof är råstark och sin styrka har han hämtat från skidåkningen på vintrarna – kom till och med sexa vid junior-DM härom året. Och varje vår pulsar han i snö precis som Gunder Hägg gjorde.

12-metersbassängen hemma i Hofors räcker för teknikträning på vintern. Hans 12-åriga syster Kerstin lär ha samma förutsättningar, så snart har vi kanske två Östrand uppe i simeliten.”

Per-Olof Östrand deltog i tre olympiska sommarspel 1948-1956.

Anders Hedbom

↓ **Per-Olof Östrand, 1930–1980.**

- * Klubbar: Hofors IF och IF Elfsborg.
- * OS 1948 London: 4:a 4x400 m frisisim, placerad 1 500 m frisisim, placerad 400 m frisisim.
- * OS 1952 Helsingfors: brons 400 m frisisim, 4:a 4x200 m frisisim.
- * OS 1956 Melbourne: Ett blodkäril brast i ena armen under ett försöksheat på 400 m fritt.
- * ”Petter” simmade hem 15 SM-guld åren 1947–1955. Han var också framgångsrik i vattenpolo där han representerade moderklubben Hofors AIF.

Per-Olof Östrand – Hofors AIF:s mästarsimmare.

Hofors AIF avslutade jubileumsåret med fest och boksläpp som final. Runt 160 personer firade i Folkets Hus.

Hofors AIF firade 100 – hela året

Även om festen och boksläppet utgjorde en form av final på jubileumsåret så är det värt att framhålla att hela verksamhetsåret fyllts av små firanden.

Exempelvis firades årsmötet med tårta och en jubileumströja togs fram. Under sommaren hölls en sprakande barn- och ungdomsfest med Lia Larsson som drog omkring 500 besökare på Folkets hus. Slutligen släpptes alltså en jubileumsbok samtidigt som föreningen bjöd in till jubileumsfest på Folkets Hus 16 november

Själva festen lockade omkring 160 personer till Folkets Hus. Det bjöds på middag, tal, underhållning och musik. Hofors AIF har under 2024 verkligen visat ”Att HAIF är mer än en idrottsförening”. Vi är en viktig samhällsaktör som samlar många olika människor. Därför har det varit viktigt för oss att både medlemmar och andra intresserade har kunnat delta på våra evenemang under jubileumsåret. Samtidigt hoppas vi såklart att vår öppenhet ska leda till fler vill bli HAIF-medlemmar och stötta vår verksamhet.

Själva jubileumsboken har arbetats fram av Daniel Hermansson, Linda Höglin och Joakim Lundqvist. 600 exemplar trycktes upp. Genom boken har vi kunnat levandegöra en stolt historia. Det har känts fint och viktigt att synliggöra och påminna varandra om vad som skett och sker.

Man blir påmind om att mycket har hänt under hundra år. Det som är gemensamt under denna tid är att det som sker är ett resultat av medlemmarnas vilja och engagemang.

Tidigare har böcker arbetats fram när HAIF fyllt 15 år, 25 år, 40 år och 50 år. Nu kände vi att det var vårt uppdrag att ta vid och producera en bok för de första hundra åren.

Under denna process har det många gånger slagit oss att HAIF haft en otrolig bredd och spets. Detta har såklart hängt samman. Boken är nästan på 150 sidor, fylld med olika foton, minnen, historiska ögonblick och personporträtt. Den finns att köpa via Hofors AIF. Kontakta kansliet på hofors.aif@telia.com.

Värt att framhålla är att boken är ett resultat av flera medlemmars generositet med bilder och berättelser. Boken trycktes i samarbete med det lokala företaget Stardist. Inspiration och hjälp har även fåtts från bland annat Hille IF, Gästriklands kulturhistoriska förening och Arkiv Gävleborg.

Arbetet har gjorts helt ideellt. Intäkterna går raka vägen till föreningens verksamhet. Därför kan vi med lättnad andas ut då bokförsäljningen gått så pass bra att det blivit en plusaffär för föreningen.

Hela jubileumsåret har visat den finaste sidan av föreningslivet. Många människor har bidragit

på olika sätt. Alla insatser små som stora har gjort helheten till något riktigt bra.

Därmed känns det på sin plats med en sista reflektion innan jag sätter punkt för denna text. Mina slutord blir: En sak är säker. Historia kommer fortsätta skrivas, framtiden blir vad vi gör den till.

Daniel Hermansson, Hofors AIF

Jubileumsbok – och historiska löparskor.

Hyllade ”Hovan” – stjärnläkare, hockeydoktor och stor skämtare

Han har fikat hemma hos Zlatan Ibrahimovic, sytt ihop mängder av ishockeystjärnor och kommit tvåa i Elitloppet.

Och då har vi bara skrapat på ytan.

– Ja, jag har varit med om mycket i mitt liv, säger Tre Kronors legendariske läkare Lennart Hovellius som nu är en framgångsrik hästägare.

Vi hinner knappt in i kedjehuset i stadsdelen Stigslund i Gävle innan vi får syn på ett diplom på väggen som Lennart Hovellius gärna visar.

Diplomet från 2008 är utfärdat i San Francisco.

– Jag fick utmärkelsen Neer Award av American Shoulder and Elbow Surgeons för att de ansåg att jag höll det bästa axelföredraget i världen det året. Av alla diplom, signerade tröjor och priser är detta det jag är allra stoltast över.

Lennart Hovellius är en respekterad docent och överläkare i ortopedi, känd för sina föreläsningar om prognosen då axeln hoppar ur led och hur man lagar trasiga axlar. Samtidigt har han varit kung av practical jokes i många omklädningsrum, omgivet av ishockeystjärnor.

– Det är viktigt att ha roligt. Det har varit många skämt, och en del kanske har gått över gränsen, men jag har själv blivit utsatt många gånger också.

Det hela började i Brynäs ishockeylag i slutet av 1960-talet, då han klev in som lagläkare. Hjärtat har alltid klappat för Gävlelaget. Han är välkänd i Monitor Arena, tidigare Gavlerinken, och en lunch där kan ta tid då många vill prata med &”Hovan”; – ingen säger Lennart.

År 1973 blev han lagläkare för Vikingarna, det svenska B-landslaget i ishockey.

– Jag minns att nästan alla turneringar för Vikingarna var i Sovjetunionen. Det var en spännande tid med alla resor dit.

År 1986 fick han frågan om att kliva in i Tre Kronor, och den ishockeytokige brynäsaren kunde förstås inte tacka nej till att använda delar av sin jourkompensation för att kliva in i Tre Kronors omklädningsrum. De följande 21 åren rymmer många historier – tillräckligt för en tjock bok.

I ishallen i Gävle trivs han och följer Brynäs väg mot nya framgångar. Foto: LARS JAKOBSSON/TR BILD

Han har de flesta hockeytröjor, men saknar Ulf Dahléns. Foto: LARS JAKOBSSON / TR BILD

– Ja, vilka fantastiska tider det var, och jag fick jobba med många stora hockeyspelare. Tyvärr pratade jag ibland lite för mycket, vilket kanske blev för skämtsamt med tanke på att jag var läkare. I en radiointervju en gång med Lasse Granqvist skulle jag berätta att jag fick sy Bengt-Åke Gustafsson med många stygn i munnen, och då sade jag, eftersom vi alltid hade en skämtsamt ton mellan oss: ”Jag sydde några extra stygn för att få igen käften på honom.” Oj, vad frugan var arg på mig när jag ringde hem efter intervjun.

Han berättar också om planerna inför OS i Turin 2006, då han kontaktade Zlatan Ibrahimovic för att skämta med landslaget.

– Jag hade planerat det i ett år och sagt att en italiensk psykolog skulle komma och hålla ett föredrag på två timmar. Men det var i stället Zlatan, som bodde i Turin då och spelade i Juventus, som skulle dyka upp. Den första kontakten tog jag med Zlatans säkerhetschef över ett år innan OS.

Men några dagar innan det stora tillfället hörde Zlatan av sig och avbokade, men Hovellius fick dock träffa honom ändå.

– Han bjöd hem mig och massören Mats Kellerstam, som kände Zlatan från fotbollen. Jag går aldrig med strumpor – inte ens i skorna – och då sade Mats att jag absolut inte fick gå barfota hem till Zlatan. Det var en av få gånger jag haft strumpor på mig, och vi hade det fantastiskt trevligt. Vi blev bjudna på kaffe och Helenas (Seger, Zlatans fru, reds. anm.) sockerkaka.

När Lennart Hovellius gick i pension 2004 hörde några kompisar av sig och undrade om han ville vara med och köpa en travhäst. Sedan dess har travet varit ett av ”Hovans” största intressen.

– Ja, jag kom in sent i travet, men jag har ändå varit med länge eftersom jag fyllde 85 år 2024.

Kompisgänget åkte till Hagmyrentränaren Jan-Olov Persson för att titta på tvååriga Norrlands Export. Det blev affär, och gänget fick betala 30 000 kronor.

– Vi var ett roligt gäng med flera gamla hockeyspelare, bland andra Lennart ”Tigern” Johansson, Lars-Göran Nilsson och

Lennart Hovellius, Tre Kronors legendariske läkare, som blev framgångsrik hästägare. Foto: LARS JAKOBSSON/TR BILD

Willy Lindström. Som mest hade vi fyra hästar och kallade oss Hovstallet.

Hovan visar stolt en vacker statyett.

– Titta här! Den här fick vi då Hovfaksen vann uppfödningsloppet för treåringar i Östersund 2009. Det var en stor seger för oss och förstapriset var 75 000 kronor.

Hovstallet höll i gång i ungefär tio år och vann många fina kallblodslopp.

– När ”Tigern” gick bort blev det inte lika roligt längre. Vi tog det hårt.

Men det hela fortsatte, även med nya hockeyvänner. Tillsammans med Mats Sundin och Ulf Dahlé bildades Stall Droad.

– Det var väldigt kul att vi kunde fortsätta med detta tillsammans efter hockeyn. Jag har ju varit med och uppfostrat dem i Tre Kronor. Uffe kanske jag inte lyckats så bra med, men Mats tycker jag att jag fått till ganska bra, säger ”Hovan” och ler.

Några kallblod var det dock inte tal om trots att ”Hovan” gillade dem mest.

– Jag fick höra att ”vi skulle spela i NHL och inte i AHL”. Jag fick dem aldrig att fatta att man får ett välkammat kallblod för en tiondel av priset för ett välstammat varmblood. Vår första häst blev Rebellion som köptes in och tränades av Stefan Hultman.

Stallet har haft några dugliga hästar som Nimbus C.D, Worriward, Command och Lindysmusclemania.

Till slut kom så den stora stjärnan, Borups Victory. En häst som Robert Bergh ropade in på auktion för 220 000 kronor, men som ägarna flyttade 2021 då hästen var tre år.

Via Svante Båth och Caroline Holm hamnade hingsten hos Bergsäkerstränaren Daniel Wäjersten på hösten som fyraåring.

– Vilken utveckling det har varit och det är klart att Robert Bergh visste att det var en bra häst som han ropade in. Det är faktiskt en av de billigare hästar som vi ägt, säger Hovellius om sjuåringen som passerat tio miljoner kronor i prispengar.

– Tänk att han sprungit in nästan sju miljoner kronor bara i år. Det är helt fantastiskt.

Drömmen som ägargänget hela tiden haft är att få med en häst i Elitloppet.

– I år blev drömmen uppfylld och det gick också över förväntan. Han hade ju sjundespar i försöket och vi var bara glada om han skulle göra ett bra lopp. Han blev fyra och tog sig till final där han återigen fick ett sjundespar. Han gjorde ett otroligt lopp och sprang 1.08,5 som tvåa.

– Han var visserligen tvåa, men för oss blev det segeryra och en och annan pilsner, säger ”Hovan”.

Lennart Hovellius i vinnarcirkeln tillsammans med sin Borups Victory. Foto: MIKAEL ROSENQUIST/TR BILD

Sedan kom segern i Hugo Åbergs på Jägersro, på Hovellius 85-årsdag.

– Ja, det var en fin födelsedagspresent och jag blev gratulerad i vinnarcirkeln och blev presenterad som Tre Kronors legendariske materialförvaltare!

Ägargänget, som utöver ”Hovan”, Sundin och Dahlé även innehåller Peter Thelin och Max Mitteregger, har investerat i en ny häst för att fortsätta sina framgångar.

– Vi köpte en ganska dyr Walner-avkomma på auktion som vi har hos Nancy Takter.

Av alla practical jokes under åren nämner ”Hovan” ett som drabbade honom.

– Ja, det var när mina colombianska mockasiner försvann under VM i Göteborg. De var visserligen slitna, men jag älskade dem och de var köpta i Miami. Jag har hela tiden misstänkt Uffe Dahlé, men han har nekat under alla år. Tommy Salo finns också med bland de misstänkta.

Att undanhålla mina colombianska mockasiner var kanske ett mindre bra skämt med tanke på att de fortfarande är borta.

• Vilket är du själv mest nöjd med?

– Oj, det är så många. Men visst var det roligt när vi kom till Canada Cup och vår materialare Anders ”Pudding” Weiderstål hade gått upp mycket i vikt.

– Han slutade att äta hamburgare och började ta långa promenader. Varje dag klippte vi av någon centimeter på hans bälte. Så trots att han motionerade och åt bra satt skärpet hårt. Till slut kom han på oss och då kunde han återgå till att äta hamburgare.

Pensionärlivet ägnar han inte bara åt att följa sina hästar. Han är djupt engagerad i stiftelsen Lennart ”Tigern” Johanssons minnesfond där han är ordförande sedan fonden grundades 2011, ett år efter hans gode vän bortgång. ”Tigerns” hustru Ulla och hans två döttrar bidrog med en generös grundplåt i stiftelsen.

– Sedan har privata gåvor och bidrag från bland annat Gävle kommun,

Brynäs IF och många Gävleföretag sett till att det finns tillgångar som i år i december möjliggör att dela ut 30 000 kronor till den junior i Brynäs född 2006 som blir årets ”Tigernstipendiat”. Dessutom 2 000 kronor vardera till de andra två som nominerats. Han berättar engagerat om stiftelsen som betyder så mycket för honom.

– Det är nog så att jag nog är mer stolt över Tigerns Minnesfond än över Neer Award.

*Patrick Sjöö
(artikeln är hämtad från Travrondens vinternummer 2024)*

En fartfylld fotbollsseglats österut – och guldglädje för 100 år sedan

Förr i tiden, då det inte handlade om så mycket pengar i elitidrotten och spelprogrammen tillät en del påhitt utanför det vanliga seriespelet, spelades det landskapsmatcher i alla stora bollsporter. Det förekom till och med turneringar mellan landskapslag.

Så var det till exempel 1924 då det arrangerades något som kallades Svenska Fotbollveckan. Gästrikland gjorde en mycket stark insats och slog ut storfavoriten Stockholm redan i första omgången med 5–2. De fortsatte med 3–0 mot Östergötland och 3–2 mot Göteborg i finalen.

Segern innebar att gästrikarna (med spelare från Brynäs, Gefle IF, Sandvikens IF och Sandvikens AIK) fick kvittera ut gula tröjor och blå byxor och ta en ångbåt över Östersjön för att göra fotbollspropaganda i Lettland, Estland och Finland.

Att det var gästrikarna som fick den äran väckte stor uppmärksamhet. Många var glada, men några var sura också. Framförallt den unge sportskrivaren R:et Eklöw på Idrottsbladet. Han hade sett fram mot en trevlig resa tillsammans med sina kompisar i AIK och Djurgården och tyckte inte alls att det var lika trevligt att spendera en vecka eller så ihop med killar från Gävle och Sandviken som han inte alls kände.

Föga anade R:et att även gästrikarna kunde konsten att roa sig. Deras resor var minst lika avslappnade och roliga, och många såg fram emot att få lyssna till Brynäs skyttekung Axel Hedström, som kunde både spela dragspel och sjunga.

Men väl ombord fick dragspelet ligga oanvänt. Hela Östersjön var i rullning, och det fanns inte en människa ombord som hade lust att lyssna på musik. Ingen ville spela heller, allra minst Axel Hedström.

– Jag låg och höll mig i relingen hela vägen. Och när vi kom i hamn i Riga gick vi med hög benföring ungefär som travhästar för att inte ramla omkull. Vi skulle dessutom gå direkt till deras idrottsplats och spela – vi var försenade på grund av vädret och fick inte ens en chans att värma upp innan vi skulle ut på planen.

Axel kunde inte begripa hur det gick till, men han gjorde faktiskt mål redan efter någon minut trots att han mådde pyton. Fast verkligheten kom ikapp svenskarna, de förlorade matchen med 4–1 och R:et Eklöw triumferade. Det var ju det han hade hävdad hela tiden, att det hade varit bättre att skicka laget från Stockholm.

Nåja, när gossarna väl återhämtat sig efter resan gick det bättre. De vann resten av matcherna, till och med mot Finlands landslag som tidigare under säsongen slagit starka Danmark – och R:et surade igen.

Men resten av sportskribenterna, inte bara de i Gefle, hyllade

gästrikarna som gjorde så fin fotbollspropaganda och uppförde sig som verkliga gentlemän. Så här skrev till exempel Mr Jones, Dagens Nyheters sportchef David Jonason:

”Gestriklands fotbollförbund har icke blott under sin österfärd vunnit 3 av 4 spelade matcher och gjort 18 mål mot 9, utan också i alla andra avseenden hedrat sitt och det svenska namnet och hävdat vårt goda rykte som sportnation.

Sällan har en trupp mera homogen, från överledaren till spelaren, mera disciplinerad och mera ansvarskännande setts föra våra färger.

Disciplinen har icke en sekund haft påtvungenhetens karaktär, i stället har den varit naturlig, ren självdisciplin, och ansvarskännandet har varit lika starkt hos varje enskilda man i enskilda ögonblick som hos laget i spel på planen.

Den som hört dessa pojkar, ostörda och ogenerade, sinsemellan dryfta saker och ting, som haft med den allmänna, och idrotts-moralen att skaffa, har måst intagas av aktning och respekt.

De höra till den generation som från barndomen anammat de idrottliga gentlemanlärorna i djupare mening och som utan en känsla av uppoffring och försakelse lever ett måttligt och återhållsamt liv. De ta också nederlag och seger med samma jämnmod, sportmanship är deras andra natur.

Mönsterpojkar voro gästrikarna. Den sorten kunna vi alltid lugnt skicka utomlands.”

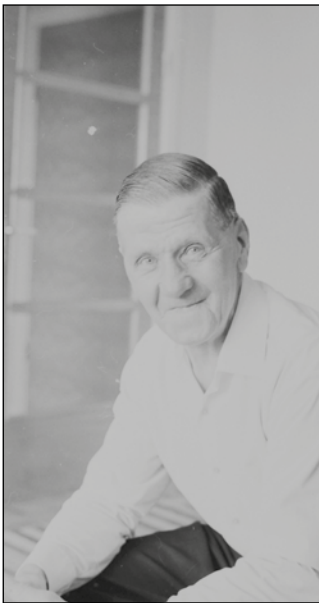
Och Mr Jones var inget undantag. Alla tidningar utom Idrottsbladet hyllade gästrikarna – och mest hyllade de nog Axel Hedström, som därmed också kan sägas vara den förste brynäsare som slog igenom på nationell elitnivå.

Mer skulle komma. Nästa år, 1925, vann Brynäs sitt första SM-guld, och det alltså i fotboll. Det blev 4–2 i finalen mot Derby från Linköping, och Axel Hedström var den främste av alla guldhjältar.

1925 var en ganska speciell säsong i svensk fotboll. Allsvenskan spelades för första gången, och alla de bästa klubbarna slets mellan viljan att bli svenska mästare och att vara med i det nya spännande seriespelet.

Det har alltid hetat att topplagen valde Allsvenskan och att mästarvärdigheten denna säsong kunde tas med en nypa salt. Att bedöma det så här långt efteråt är inte lätt, men det stämmer att de lag som deltog i Svenska serien (Allsvenskan) valde att avstå från att spela i SM-turneringen. Det gick helt enkelt inte att hinna med båda.

Om man i historiens ljus ser på vilka lag som valde seriespel så känns Svenska serien onekligen starkare än SM-turneringen, men att Brynäs hade ett lag av nationell toppklass tycks ändå uppenbart. Klubben kvalificerade sig till SM-spel genom att för andra året i rad vinna den svåra Uppsvenskan där många av de bästa lagen i Mellansverige spelade, och i cupturneringen var Brynäs klart bäst.

Axel Hedström, här fångad på bild 1968, var skyttekung i Brynäs på 1920-talet. Foto: Olle Mattsson, Gefle Dagblad

Här är hela det historiska SM-guldlaget. Övre raden: Erik ”Sudden” Nyström, vänsterytter; Axel Hedström, vänsterinner; Bror Öhlin, reserv; Ivan Berglund, centerhalv; Olle Bergström, center; Erik ”Feten” Berglund, högerhalv; Axel ”Smasken” Östlund, vänsterhalv; Harry ”Murren” Eklund, högerytter. Främre raden: Elon ”Målron” Johansson, högerinner; Gustaf ”Måns” Carlsson, målvakt; Sigurd ”Dixon” Andersson, högerback. Med i laget men inte på bilden var också Edvin ”Nabben” Östman.

Resultatet i Svenska Fotbollveckan 1924 säger oss också att gästrikefotbollen var mycket stark i mitten av 20-talet med fyra lag av elitklass.

SM-finalen spelades på nybyggda, pampiga Strömudden inför cirka 2000 åskådare. I semifinalen hade Brynäs besegrat City från Eskilstuna med 2–0, och förväntningarna var stora på laget.

Redan efter fyra minuter gjorde Axel Hedström 1–0 till hemmalaget, och strax efter paus tog matchen fart på allvar med tre mål på tre minuter. Derby kvitterade, Ivar Berglund gjorde 2–1 och Derby kvitterade igen.

2–2 var alltså ställningen när matchen närmade sig slutet. Då lyckades Olle Bergström springa sig fri och smeka in 3–2 till publikens förtjusning, och strax därefter kom också 4–2 genom liraren Elon Johansson.

Brynäs höll sedan lätt undan och kunde titulera sig svenska mästare. Att klubbarna i Svenska serien inte deltog dämpade väl möjligen guldglädjen en aning, men matchdomaren Ruben ”Massa” Gelbord försäkrade i sitt middagstal att Brynäs IF var värdiga svenska mästare:

– Det råder inget tvivel, sa han, om att göteborgarna spelar vackrare fotboll än Brynäs, men inget svenskt lag hade i dag stoppat för det effektiva spel och det tempo som Brynäs höll. Ni är värdiga svenska mästare, tro inget annat.

Ulf Kriström

↓ Elitfotboll i Gästrikland

★ Brynäs vann SM-guld 1925 och spelade i allsvenskan säsongen 1974 (tolva och nedflyttade)

★ Sandvikens IF har spelat allsvenskt 21 säsonger (1929–31; 1932–44; 1953–54; 1955– 61) och ligger på 19:e plats i den allsvenska maratontabellen. Bästa placeringen: trea (lilla silver) 1935–36 och fyra (brons) 1934–35, 1936–37, 1955–56. Även cupfinal mot Åtvidaberg 1970.

★ Gefle IF har spelat i allsvenskan 16 säsonger (1933–35, 1983–84, 2005–16 och ligger på 24:e plats i marathontabellen. Bästa placeringen nia 2006 och 2011. Även cupfinal mot Helsingborg 2006. Vann Rosenska pokalen 1899, 1900 och 1902 efter segrar mot AIK och Djurgården.

★ Sandvikens AIK spelade en säsong i allsvenskan (1954–55).

★ Strömsbro IF spelade tre säsonger i damallsvenskan (1988–90). Sjua som bäst (1988).

Efter lyckade landskampen i Gävle: ”Nu ska det inte ta 47 år igen!”

För ungefär två år sedan blev jag inbjuden till ett möte med Robban Zetterqvist. Jag visste inte så mycket om honom mer än att han var involverad i Strands IF:s damer i handboll och att han pendlade till Hudiksvall från Rosersberg. Varje gång han passerade Gävle blev han smått irriterad över att det inte fanns någon handboll att tala om i stan.

Därav detta möte och jag nämnde att jag absolut kunde vara med att försöka få igång handbollen här igen. Min tanke från första början var att försöka få till en ”happening” i Gävle så vi skulle få lite drag kring starten.

En morgon såg jag Robban på väg in till Länsförsäkringar i Gävle ihop med min gamle kollega Jari Myllykoski och jag nämnde skämtsamt om att söka pengar av dem till en landskamp i Gävle. Det jag inte visste var att Robban närde samma dröm som jag om att ta en landskamp till Gävle och därifrån drog det i gång.

Då Gävle Handboll inte fanns ännu, så var vi tvungna att hitta en arrangörsförening och frågan ställdes till Forsbacka IK (undertecknads moderklubb) Efter lite funderande och informationssamlande så svarade FIK ja till att arrangera matchen. Då det var Forsbacka som nu blev bärare av Robbans och min idé så fanns vi mer i bakgrunden och hjälpte till så gott vi kunde och vi behövdes. Det blev mest Robban med alla sina handbollskontakter som bistod dem.

Det blev en otroligt trevlig motståndare till Sverige som skulle komma till Gävle, nämligen Spanien. Vi blev tillfrågade av Forsbacka om vi kunde ordna en lagvård till det spanska laget och frågan gick först till Gävle Handbolls Jessica Everlönn, som varit proffs i Spanien, men hon kunde tyvärr inte avvara så mycket tid på grund av nytt arbete som krävde hennes närvaro.

Så mitt andrahandsval gick igenom. Carina Modin, en Forsbackatjej som bor på Kana-rieöarna och håller på med handboll där. Hon tackade ja till uppdraget och hon fick några härliga, men jobbiga dagar ihop med det spanska landslaget i Gävle och i Eskilstuna. Kan berätta att Carina efter detta har fått frågan från det spanska förbundet om att jobba med deras damlag på ett större mästerskap. Kul att det föll ut så bra.

Till ”matchveckan” hade vi i Gävle Handboll ordnat lite olika aktiviteter som skulle knyta an till landskampen. På onsdagen så var gamle stormålvakten och expertkommentatorn Claes Hellgren i Gävle och föreläste om att våga tänka annorlunda. Han hade två föreläsningar med 40 personer på morgonen och närmare 60 vid lunchföreläsningen. Jag kan varmt rekommendera er att gå och lyssna på honom om ni får möjlighet.

På fredagen så var ungdomar från Gävle och Forsbacka inbjudna till en öppen träning med landslaget och kul att så många kom och att alla stjärnor i landslaget tog sig tid att prata med våra ungdomar och skriva autografer med mera. Ett minne för livet för dessa handbollsälskande ungdomar.

På matchdagen hade vi i Gävle Handboll hand om VIP-lun-

Stefan Lövgren lämnar över en gåva till Gävle Handbolls Ari Karttunen för fint arrangemang.

chen och dit fick vi vår förbundskapten Tomas Axnér att komma och berätta om matchen och om svensk damhandboll. Han berättade även att det var nära att han blivit Gävlebo då han en gång i tiden hade en flickvän från stan, men hon gjorde tyvärr slut.

Näste talare var Ulf Schefvert, Sandvikensonen som gjort en fantastisk handbollsresa via Drott, danska herrlandslaget och svenska damlandslaget. Kul att höra honom berätta om sin resa och om hur glad han var över att handbollen kommit igång i Gävle. Han hoppades även att någon i Sandviken skulle ta upp stafettpinnen där.

Stefan Lövgren berättade om svensk handboll och Åsa Wiklund Lång, kommunalrådet, berättade om glädjen av att ha fått landskampen till Gävle och om hur viktigt det är för staden att få arrangera stora evenemang.

Själva matchen 26 oktober blev lite av en besvikelse, då storlaget Spanien kom med ett väldigt ungt lag som skulle förberedas för ett hemmamästerskap några år framåt i tiden. Sverige vann stort och vi får glädjas åt att hallen var utsåld, 2 231 personer, och att våra stjärnor hade roligt på planen och bjöd på snygga mål och ett frejdigt anfallsspel. Resultatet blev 41–28, så mycket till spänning var det inte.

Kul att två av Gävle Handbolls ungdomar fick dela ut priset till publikens val av matchens lirare.

Som tack för att Carina Modin fick äran att vara lagvård åt Spanien så ordnade hon en väldigt fin present åt oss i Gävle Handboll. En matchtröja i original från det spanska landslaget med alla i lagets autografer på. Vad vi skall göra med den klurar vi på ännu, men något roligt skall vi hitta på med den.

Vi handbollsentusiaster hoppas nu att det inte tar 47 år igen innan vi har en landskamp i Gävle. Landskampen för 47 år sedan spelades på Träffen. Motståndare var Norge. Sverige vann med 7–5.

Stefan Lövgren, tidigare storskytt i landslaget och idag högsta hönset inom handbollen, var lyrisk över arrangemanget som främst Forsbacka IK, och till en viss del Gävle Handboll, höll i.

Ari Karttunen

Boken om bröderna Salming lockade – fullsatt i Krusenstjernasalen

Fredagen 14 februari inbjöd Agnes Kulturhus till författarsamtal mellan journalisten och Brynäs-kännaren Ulf Kriström, ishockeyprofilen Stig Salming och journalisten Mikael Sanner. Den senare som moderator.

Utgångspunkten för samtalet var en nyutkommen bok om bröderna Salming, som Ulf och Stig skrivit. Stig berättade om sin och Börjes uppväxt och om bakgrunden till namnet Salming. Namnet kommer från byn Salmi i Jukkasjärvi socken i Kiruna kommun. Farfar Anders med efternamnet Nikolaus bodde i byn Salmi och tog släktnamnet Salming.

Bröderna växte upp i Kiruna. Hockey blev tidigt det dominerande fritidsintresset. Landhockey under sommarhalvåret och på is under vinterhalvåret. Närheten till den klassiska isladan/ishallen Matojärvi, som är Sveriges äldsta existerande ishall, blev för brödernas hockeyfostran oerhört viktig.

Många andra av Kirunas stora profiler och landslagsmän i ishockey har fått sin hockeyfostran i Matojärvi islada bland annat Eilert ”Garvis” Määttä, Tord Lundström och Pekka Lindmark.

Säsongen 1962–63 debuterade Stig 15 år gammal i Kiruna AIF:s A-lag, division 2. Fyra år yngre Börje debuterade i KAIF säsongen 1967–68.

Inför säsongen 1968–69 sökte Brynäs förstärkning på backsidan. Kjell-Rune Milton, Tegs SK och Curt Lundmark, IFK Kiruna, var två duktiga backar som Brynäs var intresserade av. Milton ansågs lovande men inte riktigt färdig för högsta serien. Lundmark fick ett bra jobb i Västerås och anslöt till Västerås IK.

Anders Engström, ”Norrländsögat”, Brynäs hemlige kontaktman längst i norr tipsade Brynäs om en duktig back i Kiruna AIF, Stig Salming. Begreppet Norrländsögat myntades av Aftonbladet 1968 med tanke på Engströms många värvningar från norr av lovande hockeyspelare till Brynäs på 60-talet.

Efter sex säsonger i Kiruna AIF flyttade Stig 1968 med familjen till Gävle och Brynäs. Nybyggda Sätra blev ny adress. Närmaste granne blev ett annat nyförvärv i Brynäs, Inge Hammarström från Timrå. Sammanhållningen i laget var stark och förstärktes varje dag genom gemensam frukost på Centralhotellet och lunch på Pigalle. Sammanhållning och hur spelarna trivdes var oerhört viktig för klassiske ledaren Thure Wickberg.

”Alla skulle må bra!” Wickbergs bullpåse blev ett begrepp i laget. Wickberg besökte då och då spelarna och hade alltid med sig en bullpåse till fikat. Baktanken med bullarna var att det skulle drickas kaffe och då fick Wickberg en uppfattning om hur spelaren/spelarna trivdes och mädde.

Thure W var noga med att alla spelarna skulle ha ett arbete eller studera. Stig fick arbete på Fläktfabriken. Genom olika former av fortbildning blev Stig senare ventilationstekniker med ansvar för södra Norrland. Säsongen 1970–71 anslöt brodern Börje till Brynäs. Under tre säsonger bildade bröderna backpar med mottot ”Målområdet skall vi äga”. Namnet ”Stygge Stigge” myntades under den här perioden av sportjournalisten Sture Olsson, Gefle Dagblad och senare Aftonbladet.

Börje, som var ungarl när han kom till Gävle, blev flitig gäst på Blå Grottan med en annan ungarl i laget Lennart ”Huppa” Lindh. Blå Grottan var dåtidens verkliga indeställe i

Ulf Kriström, Stig Salming och Mikael Sanner.

Gävle. En rolig episod från den här tiden är när Brynäs vunnit SM och guldfeften skulle firas på bokade Blå Grottan. Vakten i entrén var kan man förmoda inte speciellt hockeyintresserad så när Börje kom möttes han av orden ”Grabben, inte idag”. En av Brynäsledarna var tvungen att rädda situationen.

13 säsonger i Brynäs och 94 landskamper är facit för Stigs karriär som hockeyspelare. 1972 blev Börje uttagen till landslaget och VM.. Förbundskapten var då kanadensaren Bill Harris. Börje var uttagen som åttonde-nionde back. 1973 vid VM i Moskva var Börje ordinarie back och gjorde stor succé. Stigs debut i VM-sammanhang skedde 1975 i Västtyskland. Vid både VM 1976 i Katowice och –77 i Wien hamnade Stig i rejäla slagsmål mot dels USA:s Lou Nanne och 1977 med Kanadas Phil Esposito. Noteras kan att säsongen 1976–77 var Salming elitseriens mest utvisade spelare. Men han var självklart också en mycket duktig hockeyback och under åren 1976 till 1978 blev han uttagen i Sveriges All-star Team.

1973 blev som bekant Börje proffs i Toronto och en 17-årig NHL-karriär startade. Stig fick också ett proffserbjudande. Det var ett så kallat tvåvägskontrakt som innebär att spel i NHL ger en lön medan spel i AHL en klart sämre ersättning. På Börjes inrådan nobbade Stig erbjudandet.

Ett av Stigs finaste minnen från hockeytiden är från Canada Cup 1976. Det är inte hans egen insats som etsat sig fast utan det fantastiska mottagandet broder Börje fick innan premiärmatchen mot USA i klassiska Maple Leaf Gardens i Toronto. Alla vi hockeynördar plus de svenska spelarna minns den dryga fem minuter långa hyllningen. Börje gjorde sitt livs turnering, blev premiärmålskytt i cupen, utsedd till mest värdefulla spelare, invald i världslaget och vinnare av den svenska skytteligan.

Börjes popularitet under alla år i NHL berodde på, menar Stig naturligtvis, hans ishockeykunnande men också Börjes lojalitet mot laget genom att alltid ”offra” sig för Toronto Maple Leafs.

Efter hockeykarriären blev Stig omtyckt tränare för Brynäs under åren 1981–1987. En förfrågan från Schweiz om tränaruppdrag stannade vid just en förfrågan.

Stig blev årets Gävlebo 2024 genom sitt arbete att informera om och samla in pengar för forskning om ALS. En sjukdom som idag bara har ett slut, döden. En fullsatt Krusenstjernasal tackade med en kraftig applåd Ulf, Stig och Mikael för ett fint samtal om både glädje och sorg.

Anders Hedbom

Historien om Stav-Erik – allt från friidrott, fotboll till torpeder i kriget

Engagemanget inom GIF-friidrotten på 1940-talet medförde bland annat att tränaren Stav-Erik Nilsson fick följa med löparstjärnorna ut i världen på tävlingar. Här är det Erik som står bakom kameran och tar en bild på Gösta ”Sågmyra” Bergkvist, Olle Åberg, Ingvar Bengtsson och Henry Eriksson.

För 100 år sedan och lite mer var Gefle IF en högst betydande stavhopparklubb. Claes Gille skapade en kultur inom föreningen när han så tidigt som 1912 var så framgångsrik att han fick tävla i OS i Stockholm.

Claes blev svensk mästare 1910, 1913, 1914 och även 1916 – samma år som han slog svenskt rekord med 3,86. På 1920-talet tog Ernfrid Rydberg över och blev svensk mästare tre gånger. Erik Nilsson slog igenom mot slutet av 20-talet och vann SM-guld 1927 och 1929.

Hans bästa resultat, 3,96, skulle komma att stå sig som klubbrekord i 28 år. Men själv brydde sig Erik inte så mycket, han hade annat att tänka på. Som jobbet i tullhuset på Alderholmen och bisysslan som fotbollstränare.

Ja, det är sant. Stavhopparen Erik Nilsson blev 1928, redan under sin aktiva friidrottskarriär alltså, engagerad som tränare för Gefle IF. Det låter som ett märkligt val, men Erik hade väl visat ledaregenskaper på Strömvallen och hade dessutom varit målvakt i Brynäs några år tidigare.

Erik Nilsson var redan på 1920-talet ett rätt vanligt namn, och på den tiden skulle de flesta grabbar ha ett smeknamn. Så bland kompisarna kom han att kallas Stav-Erik, och det namnet hängde med under resten av livet.

Nu blev det ingen succé i tränardebuten. Gefle IF åkte ur och Stav-Erik flyttade till Göteborg där det också behövdes tullare. Han engagerades också av IFK Göteborg, dock inte som fotbollstränare.

1934 återvände Erik till Gävle och blev på nytt fotbollstränare i GIF, som då med nöd och näppe just hade räddat kontraktet under sin första säsong i Allsvenskan. Men det blev ingen succé andra året i högsta serien, klubben flyttades ner till division II och den besvikne Erik nöjde sig med jobbet som tullare under några år.

Mot slutet av 1930-talet gick Stav-Erik till sjöss. Timingen för det var inte optimal, för han hade just inte mer än kastat loss förrän andra världskriget bröt ut och jobbet som sjöman plötsligt blev livsfarligt.

Det var också nära att han faktiskt skulle ha strukit med. Fartyget han jobbade på sköts i sank av en tysk torped i Engelska kanalen, och bara fem man i besättningen överlevde. En av dem var Stav-Erik, som lyckades ta sig upp på en flotte och drev omkring i ett dygn innan han upptäcktes och kunde räddas.

Lätt att förstå att Erik reste hem till trygga landbacken och tullhuset i Gävle efter det äventyret. Och nu kände han sig motiverad att återvända även till idrotten igen. Han blev på nytt tränare i Gefle IF – men för friidrottarna.

Han hade turen att komma in i gänget precis då brandchefen och GIF-ledaren Sven Rohlén började anställa snabba unga män i sin brandkår. Gunder Hägg, Henry Eriksson, Gösta Berg-

Stav-Erik Nilsson plockar fram kameran under resan till Frankrike 1947 och plåtar Gefle IF:s löparstjärnor.

kvist, Olle Åberg med flera blev brandmän – och GIF:are, det såg Sven till.

Gefle IF blev världens bästa medeldistansklubb under 1940-talet med 16 världsrekord av Gunder och OS-guld av Henry, för att nu nämna de allra vassaste framgångarna. Och gemensamt för alla världsstjärnor på brandkåren var att de gav Stav-Erik en stor del av äran. Han var bra på att motivera och kunnig när det gäller syreupptagning och allt sånt. En skicklig tränare.

Men han var en aning orolig själ också. 1956 när framgångarna för GIF:s löpare började komma ner på en mänskligare nivå slutade han och började som fotbollstränare igen. I Brynäs.

Det blev bara en halv säsong där. Om det var Erik som bestämde sig för att hoppa av eller om han fick sparken är lite oklart, kanske handlade det helt enkelt om en schism, men hur som helst gick han raka vägen till GIF-fotbollen och tog över som tränare där. Än en gång.

1958 var det slut på Stav-Eriks karriär inom fotbollen. IK Hugu hade värvat ihop ett ganska starkt medeldistansgäng, och där fanns det folk som kom ihåg vilka framgångar Erik hade haft i GIF på 40-talet. Så han gick över dit och fick ta hand om lovande ungdomar som Yngve Lind, Ylva Lindberg och Tommy Holmestrand.

Men förhållandet med Hugu varade bara i ett år, och den här gången slutade det definitivt i en schism. Erik lämnade Kastvalen i vredesmod och dängde igen dörren efter sig.

Han var nu 60 år gammal. Var det någon klubb som fortfarande ville ha hans tjänster?

Kanske det. Men framförallt skulle det bildas av en som ville ha honom. Sigvard Carlbaum, glasdirektören som kallades Spiggen och alltid hade en hög ambitionsnivå, tyckte att det behövdes en ny friidrottsförening i Gävle.

Så var det egentligen inte, men Spiggen hade bestämt sig. Och eftersom han kände Stav-Erik sedan många år tillbaka pratade herrarna ihop sig och bestämde sig för att den nya föreningen skulle heta IK Akilles efter den grekiske sagohjälten.

De övertalade både Yngve Lind, Ylva Lindberg och Tommy Holmestrand att lämna Hugu och värvade dessutom ett antal andra lovande friidrottare. Däribland Tomas Ståhlberg som också var medeldistanslöpare.

Ulf Kriström

Akilles – 60-talets uppstickare på löparbanorna

IK Akilles! Låter inte namnet bekant? Det är inte särskilt konstigt. Idag är klubben insomnad men under 1960-talet var det annorlunda.

Då var föreningen i de röda tröjorna den nya, ofta kontroversiella, föreningen som under några intensiva år syntes högt upp i resultatlistorna. Undertecknad har tittat lite närmare på historien om IK Akilles.

Klubbar bildas inte ur ingenting och först måste vi backa bandet några år till början av 1950-talet. I Gävle fanns då en oerhört stark löparverksamhet. Gefle IF var världsledande på medeldistans.

Gefle SGF hade fin bredd och på långdistans hade IFK Gävle varit landets ledande klubb sedan tidigt 1940-tal. Men efter en generationsväxling kring 1955 dalade standarden och 1958 var stjärnorna få i Gävle, samtidigt som Sandvikens GK och Hofors AIF gick framåt.

I Gefle IF fanns den karismatiske tränaren Stav-Erik Nilsson (se Ulf Kriströms artikel om Stav-Erik). Han jagade nya talanger men kom inte överens med GIF-ledningen som ryggade för den ekonomiska risken och för Stav-Eriks ganska självsvåldiga stil.

Då dök ett nytt lokalt alternativ upp – IK Hugu. Man hade duktiga juniorer och även pengar från Korsnäs (en jubileumsgåva av ansenlig storlek). Stav-Erik och på många sätt driftige ledarkollegan Sigvard Carlbaum gick dit. Hugu blev plötsligt en elitklubb och drog till sig löpare från när och fjärran. Fyra utsocknes stjärnor med Tommy Holmestrand från Borås och Yngve Lind från Gimo i spetsen gav hopp om SM-guld i stafett. Den satsningen gick fel (en av killarna sprängde sig på 4x1 500 m) men både Tommy (3.46,8 på 1 500 m) och Yngve (1.51,0 på 800 m) kom med i landslaget. Tommy tog dessutom SM-brons.

Men – pengarna sinade och under 1960 blev läget spant i Hugu. De inflyttade stjärnorna lämnade klubben, utom Yngve Lind. Hugu kunde glädja sig åt sitt första SM-guld när Ylva Lindberg 1960 vid 26 års ålder slog igenom och vann 800 m. Men, hur skulle man gå vidare? Satsa på elitlöparna, menade Stav-Erik och Sigvard. Satsa på klubbens ungdomar, tyckte andra ledare. Hugu var ett avslutat kapitel för elitgruppen.

Men vart skulle man gå? De ”gamla” klubbarna, främst GIF och GSGF, var inte villiga att ta emot ledarna igen. Så det blev en annan lösning. På senhösten 1960 skapades IK Akilles som kanske var landets minsta förening, med totalt 13 medlemmar, varav nio aktiva. Det gick dock inte helt smärtfritt. Både Gästriklands Idrottsförbund och friidrottsdito avstyrkte med hänvisning till oklara ekonomiska frågor. En del personliga motsättningar låg också bakom. Men efter några turer var allt klart och precis innan jul kunde IK Akilles registreras officiellt.

1961–62 gav blandade framgångar. Yngve Lind som lockats från Hugu var ofta skadad men Ylva Lindberg som också

↓ IK Akilles – korta fakta

★ Bildad nov-dec 1960. ★ Aktiv 1961–1970

★ Två landslagsaktiva och SM-medaljörer:

Ylva Lindberg (-Hedman) och Yngve Lind.

★Senior-DM-medaljer: 37 guld, 32 silver och 12 brons 1961–70.

★Individuella mästare: Yngve Lind – 9. Ylva Lindberg – 8. Östen Jonsson och Bosse Tranberg – 5. Tommy Kurppa – 3. Leif Åhrman och Edgar Thorén – 1.

värvats från Hugu var bofast i landslaget. 1962 vann hon Akilles första SM-guld, en överlägsen seger på 800 m. (1961 hade både hon och herrdominanten Dan Waern blivit diskade för tjuvstarter av en övernitisk funktionär...)

IK Akilles var en utpräglad löparklubb med endast enstaka starter i hopp och kast. Redan första året, 1961, vann man DM på 4 x 400 m och tog sedan ytterligare tre guld fram till 1968. Det blev även DM-guld på 4x800 m och 4x1 500 m och det under en period då många klubbar hade bra löpare.

Ylva Lindberg trappade ner efter 1962 och i stället blev Yngve Lind den stora stjärnan. Ofta skadad men med hög kapacitet kunde han blixtra till med topplopp. 1965 blev en fin säsong med två landskamper och SM-silver på 800 m. Personliga rekorden blev så bra som 1.49,7 och 3.47,8 och dessutom sprang han 1 000 m på mycket fina 2.22,6.

Lite otur hade han dock. Vid invigningen av en ny bana i Fagersta slog han Olle Åbergs distriktsrekord (1.49,3) med 1.49,0, bara för att konstatera att banan var felmätt och att han hade sprungit 799,3 meter!

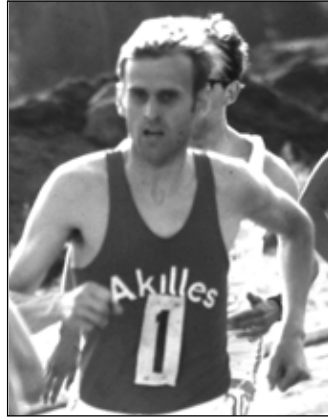
Andra topplöpare i Akilles inkluderade 10,8-sprintern Östen Jonsson, häcklöparen Bo Tranberg, liksom löparna Bengt Karlsson, Leif Åhrman, Tommy Kurppa, Stig Nilsson och Tomas Ståhlberg. Bosse Tranberg var dessutom sekreterare.

Men IK Akilles hade en svaghet – föreningens akilleshäl... Man siktade in sig på löpare i seniorålder eller äldre juniorer och hade ingen egen ungdomsverksamhet. Men 1960-talets Gävleklubbar hade en rad skickliga ledare. Gefle IF hade Bo Brügge och Stig Vilén. Skade leddes av Carin och Nils Engvall. I GGIK fanns Bengt Modigh och Lennart Lundgren. KFUM blomstrade under Ivar Borg och till Valbo AIF kom Stig Hedström. I Sandviken fanns starka SGK och uppåtgående Högbo GIF. Hofors AIF hade sin allra starkaste period. Det var inte lätt att få aktiva från de klubbarna.

1965 avled Stav-Erik, 64 år gammal, och det började märkas att Akilles var en klubb med smal bas. Efter 1968 sjönk verksamheten när de aktiva blev äldre. Det riktiga grundskottet kom sedan 1970. Man satsade på den jugoslaviske världslöparen Ivan Jokic men det ledde bara till ekonomisk kris. En ensam Sigvard Carlbaum tröttnade också och föreningen somnade sakta in.

IK Akilles betydelse var större än vad man kan tro. Man stod för ett delvis nytt tänkande kring träning, tävling och team som påverkade alla klubbar. Av de gamla storklubbarna kunde Gefle IF anpassa sig och gå vidare, medan GSGF och IFK tynade bort. Även IK Hugu försvann snart och istället framträdde nya elitklubbar som tog vid – Gävle GIK, KFUM Gävle, IF Skade och Valbo AIF.

Mats Åkerlind

Yngve Lind i Akillesdräkten på 60-talet.

Här finns unikt material att använda

Jag har av hälsoskäl sedan en tid tillbaka önskat frånsäga mig videofrågorna. Därför kommer här förteckningen över de mest efterfrågade filerna.

Den som vill använda materialet kontaktar någon i föreningens styrelsen för mer information.

Förutom de 47 filer som redovisas i faktalåda härunder finns på samma USB 5 stycken filer med urklipp/sammandrag för bandy, fotboll, friidrott, hockey och motor på distriktsnivå.

Filerna har genom åren efterfrågats vid idrottskaféer, jubileum, månadsträffar som ”Gamla Saikare”, Träffpunkterna Gävle kommun, äldre boenden med flera.

Efterfrågan, tror vi, styrs av huruvida man känner till att filmerna finns. Filmerna är redigerade och textade och därför användbara även i ”tysta miljöer som foajer Det finns sekvenser från 1 min till 55 min.

Filmerna innehåller i huvudsak Gästriklands idrottshistoria. Jubileumsutställningar som RF 100 år 2003 där GHF svarade för idrottskafé (gäst Posa Serenius) och foto- och filmutställning på Länsmuseet. Även Sandviken (biblioteket), Hofors och Ockelbo hade ”RF- utställningar” med lokal anknytning.

Medverkan i arbetsgrupperna för GGIK 100 år, Gefle IF 125 år och VAIF 100 år har varit utmärkta tillfällen att få in ”amatörfilmer”. Vi ”fyllde” flera skärmar med ”lokala” filer! Huvuddelen bygger på smalfilmer 8 mm. Vi har samlat på oss ”allt”!

Över 50 amatörfilmare har försett oss med flera tiotals timmar film kring historiska händelser och årtal.

Vissa är vi nog först med.

Världsrekordet på Strömvallen 1954; John Charles mål i VM i Sandviken 1958; Arne Hodins mästertliga mål 1957; Kastvalens invigning 1931; Kjell Isakssons första världsrekord 1972; Ove Jonsson på Strömvallen 1962; Strömvallens invigning

1923; Hur tog man tid när bara en klocka fanns; Islandsplan 1940 med låg sarg!

På köpet har vi kunnat fånga miljöer som inte längre finns! På Gävletravet härjade Ockelbo-Lundgren. På Näringen Basse Hveem, Varg-Olle Nygren, Ove Fundin, Eskil Carlsson. I Siporexgropen i Valbo Bill Nilsson. I Iergropen, Hemlingby ”Stöveln”, Isak och Carl Gustaf. På Finnåsen var HAIF framgångsrikt. SIF tog tre medaljer på Norra IP!

Amatörfilmerna har också flitigt använts som illustrationer vid intervjuer och dokumentärer; Det började 1993 med SIF-veteranerna (fil 55) och senaste (?) Guld-Henry (fil 28) 100 år 2020. 2017 (fil 29) Britt Strandbergs OS-guld 1960, och missade medaljen OS 1964, ”glömdes bort, inga tider!”

Hofors idrottskafé 2017 (fil 54), Gunnar Lindbom intervjuar ortens veteranprofiler bland annat. Ulf Jansson; ”Allt jag kan det har jag lärt mig i Hofors”!(Hembygdsföreningen lägger ut den färdiga filmen på nätet efter ok från medverkande och illustratörer. Tidigare endast klipp GHF:s egen hemsida).

Intresset för aktuella frågor som; ”Elitidrott är inte roligt” och ”skillnaden mellan att jaga och vara jagad”?. Titta då på fil (38b). Brynäs egen fina dokumentär från 1971 (som vi textat och justerat lite).

Hofors Hembygdsgård, Bomhus Hembygdsgård, SIF, GGIK, GIF, Brynäs, Hüge, Hille, VAIF, VFF är exempel på föreningar som har egna filmer, där vi medverkat. Förhoppningen är att bilagda förteckning över de 47 visningsfilerna ska entusiasmera medlemmar att leta efter gamla filmer bland släkt, vänner, bekanta.

Vem hade kamera? Kan det möjligen finnas? Betänk; varken världsrekordet, 1954, eller målet, VM 1958, kom fotografen ihåg! Lyckan när man gör ett fynd är värt jobbet!

Du, som idag är ivrig ”fritidsfotograf” och gillar att ”dokumentera”? Detta är ”världens bästa fritidssysselsättning”!

Lars-Vidar Ström

Lars-Vidar Ström har under lång tid skapat ett oerhört viktigt film-material.

↓ Egna arkivet – 1–27

Här är Gästrikeidrottens Historiska Förening (GHF) film-filer (47 st) endast för ”privat internt bruk” (GHF/liknande ideell verksamhet utan entré). Nedanstående är de mest efterfrågade. Ytterligare material finns på Arkiv Gävleborg sedan 2015 (155 filer, bland annat Stora Grabbar, friidrott – 21 intervjuer under SM i Gävle 2002 och 2011)

- 01/Egons första boll 1916 – 2 min
- 02/Damfotboll 1917, Brynäs – 1 min
- 03/Strömvallen 1923, invigning – 3 min
- 04/Kastvallen 1931 ,invigning – 4 min
- 05/Kungsberget 1932, MC nordisk Mästerskap backe – 6 min
- 06/Rödningen 1937, skidor, GGIK klubb tävling – 4 min
- 07/Strömvallen 1939, bandy, SM final,Hüge–Nässjö – 3 min
- 08/Islandsplan 1940, hockey, GGIK-GIF låg sarg – 2 min
- 09/Kastvallen 1942 hockey, Hüge-GGIK JDM, bl a Isak – 2 min
- 10/Lindesberg 1996, Rolf ”Korven” Larsson minns – 4 min
- 11/1958 Fotbolls-VM, John Charles – 2 min
- 12/Strömvallen 1954, Boysen (världsrekord) och även

- höjdhopparen Benke Nilsson – 2 min
- 15/SM 2002 friidrott, intervju Erik Ahldén (om Gunder bland annat) och Dan Waern – 18 min
- 16/Åke Nilsson, GIF, spjut, Mexiko–OS 68 ”vann kvalet men tyvärr inte finalen” – 5 min
- 17/Ove Jonsson, Strömvallen 1962 – 1.30 min
- 18/Kjell Isakssons sju världsrekord – 2 min
- 19/Hans Lagerqvist, längd med framlängesvolt – 4 min
- 20/Ove Berg, OS i Mexiko 68 ”vi sprang vilse och fick en bössa i magen” – 3 min
- 21/Hüge friidrott, Georg Jonsson, 93 – 5 min
- 22/Ylva Lindberg – 5 min
- 23/Bo Åhrman – 5 min
- 24/Valbo Games – 18 min
- 25/Sigge Parling 17 min
- 26/Sigge om Clarin och VM 58 – 9 min (skall textas)
- 27/GIF Fotboll 1900–2016 – 17 min

Ockelbo Basket är klubben som sätter orten på kartan sedan 1969

Ockelbo Basket grundades 1969 av idrottsläraren Zoltan Horvath och har sedan dess varit en viktig del av lokalsamhället. Klubben har genom åren haft både framgångsrika ungdomslag och seniorlag. De har spelat i olika divisioner inom det svenska seriesystemet och har periodvis haft framstående prestationer.

En av de mest anmärkningsvärda aspekterna av Ockelbo Basket är deras förmåga att fostra talanger och engagera ungdomar i sporten. Detta har bidragit till att basketen har en stark och levande närvaro i Ockelbo.

Förutom den sportsliga sidan är klubben känd för sitt starka samhällsengagemang. De har arbetat aktivt för att inkludera ungdomar och skapa en positiv miljö där basketen fungerar som ett verktyg för social utveckling och gemenskap.

En av de mest framstående aspekterna av Ockelbo Basket är deras ungdomsverksamhet.

Klubben har genom åren satsat mycket på att fostra unga talanger och skapa en inkluderande miljö där barn och ungdomar kan utvecklas både som spelare och individer.

De har haft flera ungdomslag i olika åldersgrupper och deltagit i många ungdomsturneringar både lokalt och nationellt.

Ockelbo Baskets herr- och damlag har spelat i flera olika divisioner genom åren, inklusive i Elitserien för både dam och herr.

Klubben har haft perioder av både med- och motgångar, men

har alltid kämpat för att etablera sig som en stark konkurrent inom svensk basket. Genom åren har de lyckats locka till sig både lokala talanger och spelare från andra delar av Sverige och världen.

En av de mest anmärkningsvärda säsongerna i klubbens historia var säsongen 2002, då Ockelbo Baskets herrlag tog steget upp till Svenska Basketligan (SBL), Sveriges högsta serie för herrar.

Detta var en stor milstolpe för klubben och en bekräftelse på det hårda arbete som lagets spelare, tränare och administratörer har lagt ner genom åren. Ligavistelsen pågick under fem säsonger med ett härligt drag i Kuxahal-

len. Det som verkligen sticker ut var när klubben

2004 valde man att spela en seriematch i Gavlerinken och fick 7 282 personer att gå på basketmatch i hockeytemplet! Dessutom har klubben haft framgångar med damlaget som spelade i Elitserien under 90-talet. Med lokala spelare som starka profiler.

Ockelbo Basket är inte bara en idrottsförening; de är också en viktig del av samhället i Ockelbo. Klubben har varit aktiv i att arrangera olika evenemang och aktiviteter som syftar till att stärka gemenskapen i orten.

De har anordnat basketläger, turneringar och sociala evenemang som har bidragit till att göra basket till en central del av livet i Ockelbo.

Johan Stark

↓ Egna arkivet – 28–55b

- 28/Guld-Henry, aktiv och ledare i fem decennier– 21 min
- 29/Britt Strandberg, första OS-guldet skidor. SM, VM, OS under 10 år ”minst en pallplats” – 25 min
- 30/Bandyhistoria, Gästrikland 1907–1959 – 17 min
- 31/Sportvagns-VM 1976 och 77, Kenneth Leim, SMK Gävle – 30 min
- 32/1932 MC i Kungsberget, 1937 biltävling Gästrikland runt, 1955 Stockcar, Näringen – 16 min
- 33/1948 speedway, Näringen, 1952 banrace, Gävletravet, 1954 isracing Strömvallen – 17 min
- 37/SIF (1930-talet o 1950-talet) – 16 min
- 38/Brynäs-magi 1999 urklipp – 9 min
- 38b/Brynäs IF, hockeyleget en vecka 1971 – 37 min
- 39/ GGIK , Stöveln, Bomben, Calle, minns juniorerna som tog första SM utanför Stockholm – 20 min
- 40/Nynäsgården ”Kuben”, Wikegård, ”Häsen”, ”Lövis”, ”Lillen”, med flera om ”sitt andra hem” – 25 min

- 41/Hockey 1940, –42, –57 GGIK, Hüge, Skellefteå, – 59 Tre Kronor, –54, – 62, – 63 Brynäs-magi – 24 min
- 42/C G Hammarlund minns Ockelbo – 23 min
- 43/Varg-Olle, Näringen 1950–54 – 8 min
- 46/Från Hinden till Simon Skrabb, mål och målgörare i fotboll, Gästrikland – 15 min
- 47/Strömsbro damlag i div 1 östra 1980 – 9 min
- 51/Gefle IF 125 år, Bo Brügge, Erik Proos, Mats Åkerlind minns friidrotten – 49 min
- 52/GGIK, friidrott – rekordåren. Bengt Modigh berättar (skall textas) – 41 min
- 53/ GGIK, friidrott, Lasse Hall, Janne Olsson, Christer Eriksson, Thomas Lundgren – 43 min
- 54/ Hofors 2017, GHF idrottskafé med Ulf Jansson, Lasse Sandlin, Heimo Klockare – 47 min
- 55a och 55b Sandvikens IF 21 år i allsvenskan – 55 min

Gästrikland dominerade svensk bangolf på 1900-talet

Miniatyrgolfen, som den då kallades, kom till Sverige från USA i början av 1930-talet. Eskilstuna var den stad där återvändande svenskar från USA byggde den första banan. Därifrån spred sig det nya fritidsnöjet till Mälardalen, Uppland och Gästrikland.

Sommaren 1937 startade ett utbyte mellan fem klubbar i Gävle, Uppsala, Enköping, Västerås och Eskilstuna och man beslutade att bilda Mellansvenska Miniatyrgolfförbundet. Det var tydligen trevligt att resa runt i Mellansverige för att spela på olika banor och redan den 5 september samma år höll sju klubbar ett första möte i Uppsala och bildade Svenska Miniatyrgolfförbundet. Det kan tyckas övermodigt att så snabbt se sig kunna utvecklas till att täcka hela landet, men tiden skulle snart visa optimisterna hade både vilja och handlingskraft.

Efter fem somrar våren 1943 – mitt under andra världskriget, hade antalet klubbar i Sverige ökat till över 20 varav fyra fanns i Gästrikland fördelade på två i Gävle och två i Sandvikensområdet. Förutom MGK Gävle som redan då hade sin bana invid Fjärran Höjder hade MGK Kamraterna tillkommit med en bana inom Folkparksområdet. Båda banorna var strategiskt belägna. Dock fick Gävle MGK vänta förväntas på att laget skulle förbättras. Redan när banan byggdes hade man lagt upp en hög vall som fortfarande finns kvar öster om nuvarande Fjärran Höjder badet med avsikten att där anlägga ett friluftsbad. När badet väl invigdes cirka 50 år senare (1997) är problemet att bangolfbanan ligger bakom (!) badanläggningen. MGK Kamraternas bana låg i skogssluttningen mellan Rotundan och den mycket senare byggda teatern.

I Sandviken hette den ursprungliga MGK Öjan och hade sina banor intill Järnvallen och vad gäller Backa MGK i Jäderfors har jag tyvärr inga minnen.

1939 och 1940 spelades vad man kallade en förbundsserie för lag där Gävle nämns som segrare, men med en bitter eftersmak eftersom det också talas om oenighet i regeltolkningen. Från och med 1941 har det årligen spelats SM individuellt och i lag. Den första svenska mästaren blev Harry Hemström, Gävle MGK med H. Pousette från MGK Öjan som tvåa. Som den mest prestigefyllda tävlingen måste nog SM för 10-mannalag räknas eftersom klubbarna där kan visa sin bredd. Även här var det till en början de båda klubbarna från Gävle och Sandviken ofta återkommande som segrare eller tvåa.

1948 berättas det i förbundets resumé att när 10-manna SM avgjordes i Stockholm bröts traditionen att Gävle eller Öjan skulle vinna. Då vann MGK Södertälje. Redan 1949 var ordningen återställd med Gävle som segrare.

Redan 1941 hade gästrikklubbar tagit en ledande roll både vad gällde den administrativa ledningen och tävlingsresultaten. En roll som kom att bestå flera årtionden framöver. Från

och med 1941 bestod förbundets styrelse av sju personer av vilka fyra kom från Gästrikland. Verkställande utskottet (VU) bestod av ordförande Thure Sjudin, MGK Öjan, sekreterare Yngve Gadd, Gävle MGK och kassör Ernst Jönsson, Backa MGK.

Thure Sjudin satt kvar som ordförande för förbundet i 10 år. Vid årsmötet 1952 ersattes han av Gustav Ahlqvist undertecknads far från Gävle och vid samma tillfälle koncentrerades också hela verkställande utskottet till Gävle. Förutom ordföranden var det sekreteraren Arvid Gustavsson (journalist med signaturen G:son i Arbetarbladet) båda från Gävle MGK och kassören Åke Johansson från MGK Kamraterna. Gustav Ahlqvist satt som ordförande ända fram till årsmötet 1967.

1980–83 fanns åter en Gävlebo som förbundsordförande. Det var Åke Nohrén, som först hade anlitats av förbundet som PR-man.

1952 fick Gustav Ahlqvist uppdraget att inleda förhandlingar med RF om medlemskap för Miniatyrgolfförbundet.

Här är det på sin plats med en kort anekdot om en händelse som hade utspelade sig ett kvartssekel tidigare. När Gustav rykte in för värnplikt vid Hälsinge regemente i mitten av 1920-talet fick han omgående ett besked om att han skulle förflyttas till Boden för någon form av utbildning. Han visste redan att det fanns en prestigeladdad fotbollsturnering mellan regementets kompanier. Därför uppsökte Gustav kompanichefen Kapten Wiklund och informerade honom om att han spelade

fotboll i Gefle IF. Detta föranledde kompanichefen att fatta det omgående beslutet att: ”-Inga fotbollsspelare lämnar kompaniet”. – och Gustav blev kvar i Gävle.

Första mötet mellan Miniatyrgolfförbundet och RF skedde på tu man hand mellan Gustav Ahlqvist och RFs nytillträdde VD Torsten Wiklund. Till Gustavs förvåning öppnade Wiklund mötet med orden ”Vi har ju träffats tidigare på Kungsbäck”. Även man inte kunde söka information på nätet 1952 är det nog rimligt att tro att Torsten Wiklund i förväg kollat vem han skulle möta, men det förtar ju inte effekten av en bra anekdot.

Det tidigare personliga mötet innebar inte någon genväg in i RF. Det krävdes många anpassningar av miniatyrgolfförbundet och inträdet beviljades först 1957. Då hade förbundet också bytt namn till det kortare Svenska Minigolfförbundet 1955.

Inträdet i RF fick också en påtaglig följd för MGK Kamraterna. Redan 1895 hade nämligen Idrottsföreningen Kamraterna bildats i Stockholm. Denna förening lade grunden till ett stort antal IFK-föreningar i hela Sverige. De i Göteborg och Norrköping är kanske de mest kända men det finns ju också IFK Gävle. Enligt Wikipedia finns det idag 168 klubbar i Sverige under IFK-namnet. Detta fick till följd att MGK Kamraterna i Gävle, som under sina första år gått under ”IFK-radarn” tvingades att byta namn. De valde att kallas sig Minigolfklubben Kombi. Senare har MGK Kombi slagit sig samman med Valbo MGK

och heter idag VK-78 efter känt mönster från t.ex. HV-71 och andra sammanslagningar.

Som beläggning på banorna användes ursprungligen tegelmjöl som var ett mera finfördelat än den blandning av krossat tegel som länge använts som underlag för s.k. grustennis. Banorna krävde dagligt underhåll med vattenslipning för att ge bästa yta att spela på.

Under många år diskuterades olika lösningar. När utbytet med Danmark inleddes på 1950-talet märkte man att de spelade på betongbanor och när det europeiska förbundet bildades 1963 spelades de första europamästerskapen på eternitbanor (s.k. EU-banor) i tyska Dortmund. I Sverige valde man filtbanor som helt kom att ersätta tegelmassan. Under 2000-talet har det också kommit s.k. äventyrsbanor från USA med det officiella namnet MOS-banor (Minigolf Open Standard). En sådan öppnades 2024 av MGK VK-78 i Boulognerskogen i Gävle.

I och med spel på olika underlag utvecklades bangolf också mot att bli en materialsport. Tävlingspelare håller sig till en klubba men kan idag välja bland ett oändligt antal bollar med olika egenskaper. Vid spel på filt klarar man tävlingsspel med tre bollar medan det på EU-banor kan det krävas en boll per bana. ”Världsrekordet” på EU-banor är 18 slag på 18 banor och innehas av en stor mängd spelare. – Tråkigt med ett rekord som inte kan förbättras

Det är omöjligt att här räkna upp alla gästrikar som placerat sig på SM- och EM-tävlingar genom de gångna decennierna, men jag vill nämna några som utmärkt sig extra mycket under olika perioder.

Från minnet plockar jag några med sportsliga framgångar ibland kombinerat med andra bedrifter som utvecklat sporten. Från 50-talet minns jag Bengt ”Kriten” Olsson, som också tillverkade sin egen klubba som passade bättre för miniatyrgolf än de golfputters som stod till buds. Han fick genom det följande årtiondet beställningar från många andra spelare som också ville spela med en ”Kritenklubba”.

På 50-talet fick Gävle fram en riktigt stor bolltalang Bengt ”Edde” Andersson. Han var inte alls noga med hur klubban var beskaffad. Det sas om honom att ha troligen skulle spela bra med ett propellerblad med skaft. Edde blev svensk mästare både som junior och senior och spelade också i de första Europamästerskapen 1963.

I mitten av 60-talet kom Sture Bernkert som spelade flera EM, men gjorde sitt största avtryck i den svenska minigolffhistorien vid SM-tävlingarna i Sundsvall 1965. Erfarenheterna från utbytet med Tyskland hade lärt svenskarna att använda bollar med mindre studs än vanliga golfbollar.

Sture tog denna kunskap ett steg vidare och inför sommaren 1965 gick han till svarvare Wall på Nygatan i Gävle, som var känd för att svarva helt runda och hårda krocketklot. Nu fick han en beställning på ett klot med 40 mm diameter. Sture limmade en gummiplatta på klubbladet och fick därmed en mjukare bollträff – och vann SM! Det blev högljudda protester och tal om fusk, men det fanns inget i regelboken som förbjöd spel med träklot i rätt format. Sture fick behålla sitt SM-tecken.

I reglerna skrevs in att bollarna måste vara serietillverkade. Därmed hade Sture Bernkert från Gävle satt normen för framtida spel med ett stort antal bollar med varierande vikt, studs och

hårdhet och en gummiplatta på klubbladet. Sture utnämndes av Svenska Minigolfförbundet till ”Stor grabb” 1969.

Dominerande spelare under en lång period från början av 70-talet från våra trakter var Inge Eriksson som deltog i fyra EM i början av 70-talet och placerade sig på EM för oldtimers så sent som 1987. Sven Olov ”Lollo” Eriksson blev femma i SM redan 1973, fyra på SM 1988 och deltog i EM för oldtimers så sent som 1999. En häpnadsväckande lång karriär. Här måste nämnas att eftersom jag skriver för en historisk förening går jag inte in på 2000-talet. Inge Eriksson blev Stor grabb 1988 och Lollo Eriksson fick samma hederstecken 1993. En tredje spelare från 70-talet är Tony Olsson från Gävle som nådde sina största framgångar utanför Sverige. Europamästare för juniorer 1976 och 1978 och spel som senior i EM 1979 och 1981 och var med i VK-78's segrande lag i 10-manna SM så sent som 1999. Fick utmärkelsen Stor grabb redan 1978.

Den sista manliga spelaren som får plats i denna sammanställning är Lars ”Lillis” Lövblom från Gävle som vann individuella SM 1994 och 1995 då spelade för MGK Bålsta. Då hade han redan en karriär bakom sig i Gävle MGK och vann med den klubben SM i 10-mannalag i Uddevalla 1988. Han var då det trygga ankaret som spelade sist i laget som delvis bestod av killar i gymnasieåldern. Lillis övergick till att bli ishockey-coach i Gävle GIK, S/G Hockey och Brynäs innan han fick uppdraget som sportchef i Hudiksvalls HC dit han fortfarande pendlar från Gävle. Stor grabb 1995.

Vi hittar den framgångsrikaste karriären av alla bland de kvinnliga spelarna. Kristina Sjöberg från MGK Sjövisen i Skåne. Hon vann sina första individuella SM i damklassen

varje år mellan 1974 och 1978. Det sista året som medlem i MGK Valbo och med namnet Kristina Nohrén. Kristina vann också EM åren 1972, 1973, 1975, 1976, 1981 och 1982. Belönades med titeln ”Stor Grabb” redan 1972.

Det känns lämpligt att stanna vid 1900-talets sista år för att kunna kalla denna sammanställning för historisk. Vad kan då vara bättre än att summera historiken med att BGK VK-78 vann SM för 10-mannalag 1999. Samma år blev man 3:a i elitserien och klubbens andralag gick upp i division 1.

Eftersom bangolf är en sport som i huvudsak utövas 4 - 5 månader per år i Sverige har det varit vanligt att bangolfspelare valt att kombinera med en ”vintersport”. Bowling och bordtennis verkar ha passerat bra för många. Efter det Gävle begåvats med en bowlinghall deltog till exempel flera medlemmar i Gävle MGK i bildandet av Gävle Kågelklubb.

Jag ingick själv i en ungdomssatsning som Gävle MGK gjorde 1955. Där mötte jag en jämgammal stor bolltalang vid namn Lars Lehnbo. Min minnesbild är att han var så framstående att vi andra ofta fick inrikta oss på ”vinna” andraplatsen vid klubbtävlingar. Ett halvsekel senare möter jag Lasse igen i kamratföreningen Grå Pantrarna – en klubb för pensionärer med pingis och bangolf på programmet. Det visar sig att Lasse gått vidare till vad vi kallade ”långgolf” och idag som 80-åring har cirka 8 i handicap. Han är klar etta i sin åldersklass i Gävle och rankad 16:e i Sverige.

Kombinationen av bangolf eller golf ihop med pingis är att betrakta som friskvård för oss åldringar.

Bruno Ahlqvist

Gävle MGK SM-vinnare 10-mannalag 1988. Bakre raden fr. v. Mats Larsson, Tony Olsson, Bertil Ahlqvist, Kjell Aspengren (coach), Mats Johansson, Erik Matsson, Anders Johansson, Lars Lövblom. Främre raden: Stefan Öberg, Roger Ojamäe, Tomas Jansson, Joacim Björklund.

Verksamhetsberättelsen för 2024

Styrelsesammanträden har även utgjort arbetsmöten för distribution av Gästriken, som blivit mycket kostsam på grund av portot. Styrelsen har diskuterat alternativa möjligheter att finansiera medlemsbladet. Valberedningen har även deltagit i styrelsearbetet.

Vid årsmötet i Silvanum 24 april hedrades Hofors AIF 100 år med GHF:s diplom och representanter för föreningen presenterade dess historia och verksamhet. Även Håkan Westergren hedrades med diplom för hans sociala engagemang i föreningen BLS. Som programpunkt berättade Stig Salming och Ulf Kriström om bröderna Salmings bakgrund i Kiruna och deras hockeykarriär.

Höstens medlemsmöte inleddes med lunch på Göransson Arena och därefter guidad visning av Ferrum Multiarena. Tack till Jan-Åke Hedström för välplanerat medlemsmöte.

Vid Hofors AIF:s 100-årsjubileum representerade Jan-Åke Hedström och Carl-Ewert Ohlsson vår förening med uppvaktning.

Gunnar Lindbom deltog i symposium arrangerat av Sveriges Idrottshistoriska Förening för landets idrottshistoriska sällskap och museer. Vi erhåller deras årsbok och skrifter.

I april och november utgavs medlemsbladet Gästriken. Där redovisas också verksamheten. Ett tack till Stisse Åberg som ansvarat för redigering och layout av medlemsbladet.

Styrelsen har under året utbytt erfarenheter och medlemsblad med andra idrottshistoriska organisationer. Vår hemsida

finns på adressen laget.se/GHF, dessutom finns vi på Facebook. Avsikten är att information och medlemskontakt alltmer sker med e-post. Vi samarbetade med RF-SISU Gävleborg och tack-samt disponerar vi konferenslokal hos dem för styrelsemöten.

Vi vädjar till medlemmarna om åtaganden i verksamheten och aktiv medlemsvärning för ekonomins skull. Vi tackar för att Ni är delaktiga i GHF:s idrottshistoriska arbete och hoppas naturligtvis att Ni vill fortsätta med detta.

*Styrelsen för Gästrikeidrottens Historiska Förening
Lillemor Forsberg, Anders Hedbom, Jan-Åke Hedström,
Ari Karttunen, Gunnar Lindbom, Bo Nordlund,
Johan Stark, Håkan Forsgren*

↓ **Styrelse och funktionärer 2024**

Ordförande: Gunnar Lindbom (1 år 2024)
Vice Ordförande: Lillemor Forsberg (kvarstående 2024)
Sekreterare: Bo Nordlund (omval 1 år 2024)
Ledamöter: Anders Hedbom (kvarstående 1 år 2024),
Jan-Åke Hedström (omval 2 år 2024/2025), Ari Karttunen (nyval 2 år 2024/2025), Johan Stark (nyval 2 år 2024/2025)
Adjungerad till styrelsen: Håkan Forsgren (1 år 2024)
Revisorer: Åke Nilsson, Anders Steffen (omval 1 år 2024)
Revisorsersättare: Hans Lindbom (nyval 1 år 2024)
Valberedning: P G Florell, Ulf Kriström, Carl-Ewert Ohlsson (1 år 2024)

↓ Ekonomisk redovisning	
Resultaträkning 31.12 2024	
Intäkter	
Medlemsavgifter enskilda	23 618 kr
Medlemsavgifter föreningar	4 200kr
Medlemsavgifter förbund	250 kr
Bidrag.....	450 kr
Summa intäkter	28 518 kr
Kostnader	
Resor i tjänsten	825 kr
Kurser och konferenser	950 kr
Årsmöte.....	5 200 kr
Uppvaktningar, gåvor	804 kr
Kontorsmaterial.....	1 046 kr
Porto.....	344 kr
Bankavgifter	1 500 kr
Medlemsblad	28 601 kr
Årsavgift.....	1.050 kr
Idrottscafé.....	2 199 kr
Summa kostnader	42 519 kr
Årets underskott:	-14 001 kr

Balansräkning 31.12 2024	
Tillgångar	
Bank.....	61 767 kr
Summa	61 767 kr
Skulder och eget kapital	
Eget kapital.....	59 618 kr
Årets resultat	- 14 001 kr
Summa eget kapital.....	45 617 kr
Interimskulder	16 150 kr
Summa skulder och eget kapital	61 767 kr

Vid höstens sista styrelsemöte avtackades Lars Blomgren efter tjugotvå år som ledamot i GHF:s styrelse. 2002 invaldes Lars i föreningens styrelse. Ordförande Gunnar Lindbom överräckte en blombukett och tackade Lars för hans arbete för Gästrikeidrottens historiska förening.

Glöm inte att betala medlemsavgiften för 2025

Medlemsavgiften är 150 kr för enskild, 200 kr för förening och 250 kr för förbund. Kom ihåg att uppge ditt namn vid inbetalning! Medlemsavgiften är föreningens enda inkomstkälla – så din medlemsavgift behövs.

Swish: 123-1515139 • Bankgiro 5602-3559
Är du osäker på om du har betalat avgiften eller har glömt att skriva ditt namn, så ta kontakt med ordförande eller kassör.

Dags för årsmöte – nu i Högbo

Onsdag 23:e april håller GHF årsmöte i Högbo GIF:s klubbstuga vid skidstadion i Högbo.

Klockan 17.00 bjuder GHF på kaffe med smörgås i Gruvstugan.

Anmälan (ej bindande) till: Gunnar Lindbom 072-246 75 87, lindbom.gunnar@gmail.com
Jan-Åke Hedström 070-307 41 07, janakehedstrom38@gmail.com

Klockan 18.00 årsmöte med gäster från HGIF: Mathias Danielsson, Emil Danielsson, VM-deltagare i skid-VM 2025, Elias Danielsson, bland annat junior-VM-medaljör.

Årsmöteshandlingar redovisas i detta medlemsblad. Tag med Gästriken! Dagordning delas ut vid årsmötet.

Torbjörn Danielsson leder årsmötesförhandlingarna.
Välkomna!

Styrelsen GHF

OBS: Medlemsträff planeras med Ockelbo Basket. Info om datum och tid kommer när vårens slutspelslottning är fastställd för Ockelbo Basket.

Meddelande skickas till alla som lämnat mailadress.

↓ **Verksamhetsplan 2025**

Förslag för beslut på årsmötet

...att öka antalet medlemmar, enskilda, föreningar och distriktsförbund
...att engagera fler medlemmar för uppgifter i föreningens verksamhet
...att utveckla hemsida på laget.se och deltagande i sociala medier facebook
...att samarbeta med RF-SISU Gävleborg och Arkiv Gävleborg och kommunarkiv för presentation, dokumentation och arkivering av idrottshistoria
...att verka för idrottshistorisk dokumentation av föreningar och enskilda

Gruvstugan – här bjuds det på kaffe kl 17.00

Högbo GIF:s klubb-lokal – här hålls årsmötet från kl 18.00.

...att ge ut två medlemsblad (april och november) samt utbyta medlemsblad, erfarenheter och information med andra idrottshistoriska organisationer
...att arrangera medlemsresa och sammankomster i idrottshistorisk och kulturhistorisk anda
...att representera vid idrottshistoriska möten och konferenser
...att med föreningens diplom uppvakta föreningar som jubilerar
...att med föreningens diplom uppmärksamma idrottshistoriskt förtjänta ledare och aktiva

Thomas ”Kuben” Andersson invald i Hockey Hall of Fame

Svenska Ishockeyförbundet valde i februari in Thomas ”Kuben” Andersson som nummer 143 i svensk ishockeys Hockey Hall of Fame med motiveringen:

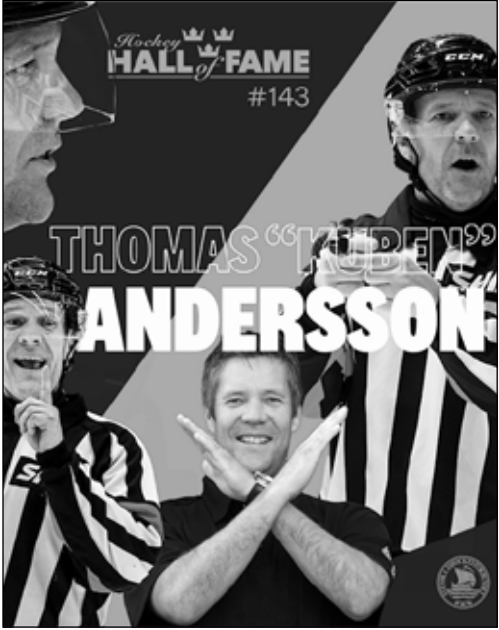
”Fyra guldpipor har det blivit för Thomas Andersson, vår meste domare i högsta serien genom tiderna med 1 104 matcher. Han blev en av två första proffsdomare i landet och har dömt A-VM, JVM och OS i Turin. Dessutom flertalet SM-finaler.

Kuben började döma knattematcher tidigt och startade sin aktiva hockeykarriär i Gävle Godtemplare. 1989 debuterade han som elitseriedomare. Det blev 26 år som huvuddomare i allra högsta nivå och till sist var Kuben en av våra mest respekterade domare. Inte minst för att han kunde spelarnas ”språk”.

Stort grattis,Thomas!

Styrelsen GGIK Hockey och Gästrikeidrottens historiska förening

Gävle GIK-kil-len som blev toppdomare – nu har Thomas ”Kuben” Andersson blivit invald i svensk ishockeys Hockey Hall of Fame. Stort!

Ett finskt bastudiplom att vara riktigt stolt över

När man som svensk domare dömde i Finland oavsett landskamper eller i Suomi Liiga, som jag gjorde på 70- och 80-talet vid många härliga tillfällen så inkvarterades man alltid på Helsingfors då finaste hotell Hesperia. Idag Crown Plaza Hesperia.

Man fick sedan en hyrbil som man kunde ta sig till de olika arenorna runt i Finland. Men man utgick alltid från "hemmet" på Hesperia. Herregud vilket hotell. Maten, Finlands bästa och största nattklubb osv.

Finns det någon internationell domare, ledare, sportjournalist som inte imponerats av det jättestora akvariet i baren på Hesperia? Spelarna kanske lydde under andra regler... Jag vill inte sticka under stol med att jag verkligen älskar Finland.

Kanske att jag i ett tidigare liv levte i Finland? Jag har massor med finska kompisar genom hockeyn, vi umgicks alltid på turneringar och utbildningar utomlands.

Jag gillar deras kultur, svårmod (blues), gästfrihet, generositet, ambition (vilka var med och byggde upp Sverige efter kriget?) och inte minst deras ödmjukhet.

Titta på någon film från deras historia och krig så kanske ni förstår vad jag menar.

Nåväl, Hotell Hesperia var det. Anledningen till att allt hockeyfolk såväl lag, som domare och delegater alltid bodde där beror på att hotellet delägdes av Frank Moberg och Göran Stubb, ordförande i Finlands Ishockeyförbund.

Stubb, en utomordentligt trevlig man som jag lärde känna både vid middagar och i den rymliga saunan på Hesperia.

Vet att vår egen Inge Hammarström är en väldigt populär vän till hela familjen Stubb genom Ingas och Görans gemensamma arbete med scouting i NHL.

Nåväl, där undfagnades vi med allehanda drycker. Inte bara juice om någon till äventyrs trodde det.

Görans son Alexander, född 1968 (alltså från tio till sjutton år under mina år på Hesperia) var med all säkerhet med vid något eller några sådana tillfällen, och blev sedan Finlands finansminister och Finlands statsminister!

Idag är han Finlands president. Så kan det gå om man snappar upp lite anekdoter och information i saunan med pappas bekanta från Forsbacka!! Det gäller som vanligt att lyssna.

På Hesperia hade man en fantastisk badavdelning/sauna med en 20-meters bassäng!

Där har "alla" inom hockeyn badat, inte minst ryssarna som vid landskamper enligt Göran Stubb "kom en vecka innan match, åt och drack och kostade oss många tusen, men va fan kan du göra..."

Undrar om dom fick ett likadant certifikat som jag?

Fellow Of The Sauna är väl det finaste man kan få i Finland!!

Christer Carlsson

Gävle Rockin' Rollin' Club – ny förening hos oss

Vi hälsar Gävle Rockin' Rollin' Club mycket välkomna som medlem i vår förening.

Här kommer lite text och bild om deras omfattande verksamhet, författat av Hanna i GRRC:s styrelse.

Gävle Rockin' Rollin' Club är en av Gävles största dansföreningar och har försett Gävle med danskurser inom bugg sedan 1991. Vi är en ideell verksamhet med omkring 700 medlemmar. Genom åren har föreningen breddat sin verksamhet till fler dansstilar och i dagsläget erbjuder vi utöver bugg även danskurser inom Lindy hop, Boogie Woogie, foxtrot och West coast Swing.

En av våra visioner är att dans inte har någon ålder, kön eller etnicitet. Alla ska känna sig välkomna. Föreningen fyller så gott som veckans alla dagar med dans i vår lokal på Brynäs. Vi har allt från barnverksamhet, nybörjarkurser till socialdans och tävlingsverksamhet på elitnivå.

Vi har också en bred tävlingsverksamhet med tävlande inom alla dansgrenar. Det tog 33 år men äntligen 2024 tog vi hem föreningens första SM guld genom Tina och Tony Wallin som ställde upp i Grand Senior bugg på SM i Växjö.

Hanna Vendin Andersson

Gävle Rockin' Rollin' Club.